

ISSN 2786-9016

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ

Видається за інформаційної підтримки Державної аудиторської служби України

№ 3 (230)
березень
2025

**СКЛАД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ
ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО
ЖУРНАЛУ «ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ»**

Шкуронат Олександр Григорович — заступник Голови Держаудитслужби, кандидат економічних наук

Волянський Ігор Романович — директор Департаменту стратегічного планування, звітності та координації здійснення державного фінансового контролю Держаудитслужби

Голландс Світлана Станіславівна — в. о. начальника Відділу інформації та комунікацій з громадськістю Держаудитслужби

Брадул Олександр Михайлович — декан факультету економіки та управління бізнесом Криворізького національного університету, доктор економічних наук, професор

Кашубіна Юлія Богданівна — проректор з науково-педагогічної та виховної роботи Криворізького національного університету, кандидат економічних наук, доцент

Коваленко Юлія Михайлівна — професор кафедри фінансових ринків Університету державної фіскальної служби України, доктор економічних наук, професор

Котляревський Ярослав Вікторович — радник заступника Міністра фінансів України, доктор економічних наук, професор

Любкіна Олена Вікторівна — заступник декана з навчально-методичної роботи економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор економічних наук, доцент

Лютій Ігор Олексійович — завідувач кафедри фінансів Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України

Мельников Олександр Валерійович — головний редактор Всеукраїнського науково-практичного журналу «Фінансовий контроль», доктор економічних наук

Мігус Ірина Петрівна — проректор з наукової роботи Університету «КРОК», доктор економічних наук, професор

Рибак Сергій Олександрович — докторант Пряшівського університету в Пряшеві, доктор економічних наук, доцент

Рижаків Дмитро Андрійович — професор кафедри менеджменту в будівництві Київського національного університету будівництва і архітектури, доктор економічних наук, доцент

Рожко Олександр Дмитрович — проректор з науково-педагогічної роботи (перспективний розвиток) Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України

Рудницька Руслана Михайлівна — співкерівник українсько-голландського проекту двосторонньої співпраці Міністерств фінансів України та Нідерландів «Сприяння впровадженню державного внутрішнього фінансового контролю в Україні», кандидат економічних наук

Ткаченко Наталія Володимирівна — директор Інституту післядипломної освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України

Турило Анатолій Михайлович — доцент кафедри фінансів суб'єктів господарювання та інноваційного розвитку Криворізького національного університету, доктор економічних наук

Хаджинова Світлана — заступник директора Центру паперової промисловості та поліграфії Лодзинського технічного університету, доктор хабілітований, інженер

Чугунов Ігор Якович — завідувач кафедри фінансів Київського національного торговельно-економічного університету, доктор економічних наук, професор

Шахно Альона Юрївна — завідувач кафедри економіки, організації та управління підприємствами Криворізького національного університету, доктор економічних наук, доцент

Шевчук Олег Анатолійович — перший проректор з навчально-методичної та виховної роботи Університету державної фіскальної служби України, доктор економічних наук, професор

Штангрет Андрій Михайлович — завідувач кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і оподаткування Української академії друкарства, доктор економічних наук, професор

Шубалий Олександр Михайлович — завідувач кафедри економіки Луцького національного технічного університету, доктор економічних наук, професор

Явор Мартін — директор Центру неперервного та компетентного моделювання Пряшівського університету в Пряшеві, доктор філософії (PhD), доцент

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Директор підприємства — Андрій Зінченко

Головний редактор — Олександр Мельников

Дизайн і художнє оформлення — Юлія Попова

Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій. Редакція може не поділяти погляду автора та залишає за собою право на скорочення і редагування текстів

Редакція журналу «Фінансовий контроль»:
м. Київ, вул. Малинська, 4а, корп. Лабораторний 01-4
Тел.: (067) 236 62 07
E-mail: dficontrol@ukr.net www.fincontrolnew.com.ua

СПІВЗАСНОВНИКИ:

Університет державної фіскальної служби України,
Київський національний торговельно-економічний
університет, Криворізький національний
університет, Державне підприємство
«Державне управління комплексного забезпечення»
(свідоцтво про внесення до Державного реєстру
ДК №7923 від 01.09.2023)

Всеукраїнський науково-практичний журнал
Видається з квітня 1999 року
Виходить дванадцять разів на рік
УДК 336.148

Свідоцтво про державну реєстрацію:
КВ № 23487-13327ПР від 02.07.2018®

З РЕГІОНІВ :

Аудиторське дослідження: Терра Степовиків

4

У ФОКУСІ ПЕРЕВІРКИ :

Український криголам є джерелом заробітку для «приватників»

7

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ :

Покращення освітньої мережі — раціональне використання коштів громади

12

АПК :

Типові проблеми аграрних підприємств Одещини, виявлені аудитами

23

МЕДИЦИНА :

Лікарня — інша, проблеми ті ж самі

26

НА ЗАМІТКУ :

Правові основи відчуження або вилучення майна

30

У ФОКУСІ ПЕРЕВІРКИ :

Чи ефективне управління коштами в об'єднаних територіальних громадах?

38

ДЕРЖАВНА КАНЦЕЛЯРІЯ :

Урядовий бюлетень

42

АУДИТОРСЬКЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: ТЕРРА СТЕПОВИКІВ

На Миколаївщині державним фінансовим контролем в аграрній галузі, екології та природокористування виявлено неефективних управлінських дій загалом на понад 742 млн грн протягом 2020–2024 років. Зусиллями миколаївських аудиторів упереджено втрат фінансових і матеріальних ресурсів на суму 16 млн грн. Надано 122 пропозиції.

Державне підприємство «Племре-продуктор «Степове», як єдиний майновий комплекс, раніше спеціалізувалося на розведенні великої рогатої худоби та свиней, а також вирощувало зернові, кормові та олійні культури. Підприємство отримало чимало зауважень на основі завершеного аудиторського дослідження. Детальний аналіз ряду показників фінансово-господарської діяльності призвів до невтішного висновку: роками там працювали вкрай неефективно.

Менеджерська проблематика цього Підприємства потребує вирішення низки актуальних питань. Аудитори проаналізували фактичні показники щодо використання державних коштів і майна, ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю.

Окремо слід зазначити, що за останні чотири роки Підприємством понесено мільйонні збитки. Ауди-

торською групою виявлено факти неефективних управлінських дій (рішень) або ризикових операцій, що призвели (можуть призвести) до неотриманих доходів або непродуктивних (зайвих) витрат на загальну суму 78,2 млн гривень.

БЕЗ ТРУДА НЕМА ПЛОДА

Як засвідчено аудитом, урожайність рослинницьких культур була значно нижчою ніж середня по району, а під час реалізації не враховано всіх тенденцій аграрного ринку. Чомусь реалізація рослинницької продукції йшла без проведення моніторингу цін у регіоні. Внаслідок неефективних управлінських дій, Підприємством втрачено можливість отримання додаткових доходів від продажу збіжжя на загальну суму 55,7 млн гривень.

Слід зазначити, що за інформацією Підприємства технологічні карти з вирощування сільгоспкультур взагалі відсутні. Тому проаналізувати

повноту виконання запланованих агротехнічних заходів було неможливо. Приміром, нереально дізнатися про внесені в ґрунт добрива та засоби захисту рослин.

Також виявлено випадки, коли окремі партії сільськогосподарських культур продано за цінами, нижчими за середні реалізаційні ціни, застосовані в торгових операціях місцевими агровиробниками.

ПОЗБУЛИСЯ ХУДОБИ

Раніше Підприємство розводило поголів'я свиней та великої рогатої худоби на м'ясо. Роботи тоді було вдосталь: вирощування племінної худоби, переробка та реалізація продукції тваринництва, інша діяльність заради отримання прибутку. На початок 2021 р. кількість великої рогатої худоби складала 562, у тому числі 206 корів, 2952 свиней, 14 овець, 13 коней і 1767 голів птиці. На початок 2024 р. тваринники утримували лише 19 свиней і 5 овець.

До речі, з 2022 р. Підприємство припинило виробництво м'яса та поставило на паузу сучасні підходи до племінної справи. Зокрема, через низьку продуктивність. Оновлення технічної бази (дозатори кормів, навантажувач, молочні установки, вивезення відходів) потребує чималих капітальних вкладень, які Підприємством не забезпечувались. Як результат, поголів'я було майже повністю втрачено.

Тобто, основну мету Підприємства, визначену Статутом, та закріплену у назві саме як Племерепродуктор, не досягнуто протягом досліджуваного періоду.

У ТУРБОТІ І В РОБОТІ

Не сприяла отриманню добрих врожаїв зношена та застаріла техніка господарства. Із загальної кількості автотранспортних засобів, тракторів

та комбайнів (103) у робочому процесі не використовуються з різних причин 84 одиниці, зокрема: 38 вантажних та 10 легкових автомобілів.

100% комбайнів, 77% одиниць тракторів, а також 80% сільськогосподарських механізмів (сівалки, плуги, катки, борони) на сьогодні перебувають у незадовільному стані та підлягають списанню, адже повністю зношені.

Підприємством недостатньо вжито заходів щодо списання непридатних для використання основних засобів та здавання непридатних вузлів і деталей на металобрухт. Дослідженням встановлено, що загальна маса непридатних деталей від списання зазначеної техніки становить 328 т. Таким чином, Підприємству можна додатково отримати півтора мільйони гривень.

ЧЕРВОНА БУХГАЛТЕРІЯ

За чотири роки, що підлягали аудиторському дослідженню, дебіторська заборгованість зросла на 50 млн грн або майже в 10 разів. Крім того, поточні зобов'язання за цей період збільшились на понад 80 млн гривень.

Звіркою розрахунків, проведених із суб'єктами господарювання з даними бухгалтерського обліку та фінансової звітності Підприємства, встановлено розбіжності у дебіторській заборгованості на суму 903 тис. грн і боргових зобов'язань — 856 тис. грн. При цьому система внутрішнього контролю на Підприємстві, щодо виявлення можливих ризиків у його господарській діяльності, відсутня.

Слід зазначити, що Підприємство неспроможне виконувати свої зобов'язання за відсутності вільних обігових коштів, що призводить до утворення та росту боргу, в тому числі по розрахункам з бюджетом, виплаті заробітної плати тощо. Підприємство постійно перебуває в судовій

тяганині з кредиторами та органами стягнення (загалом 15 контрагентів).

Від несвоєчасних розрахунків за укладеними договорами з поставки товарів, сплати податків та подання позовів до судових органів, на підставі судових рішень, Підприємством, окрім стягнутої з нього заборгованості (21,7 млн грн), будуть понесені додаткові витрати на сплату штрафних санкцій на загальну суму 6,2 млн грн, у т. ч.: інфляційні втрати — 533 тис. грн, пені — 188,8 тис. грн, штрафів (від 3 до 48% річних) — 5,3 млн грн, судового збору — 244 тис. гривень.

Поряд з цим, дебіторська заборгованість, що утворилася через продовження строків позовної давності, спричинила втрату активів на суму близько 5 млн гривень.

ЦІНА ЗЕМЛІ

У постійному користуванні господарників — дорогоцінні землі сільськогосподарського призначення. Загальна земельна площа становить 7,5 тис. га, що підтверджено відомостями Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. До речі, наявні земельні наділи дорівнюють розмірам міста Черкаси. Звісно ж, дати раду такому господарюванню в сучасних умовах, ефективно хазяйнувати на чималій території — непроста управлінська місія.

Господарству направлено для впровадження аудиторські рекомендації за результатами проведеного контрольного заходу. Наприклад, з метою удосконалення системи внутрішнього контролю доречно розробити заходи, виконання яких забезпечуватиме самостійне виявлення та виправлення можливих ризиків, що негативно позначаються на фінансово-господарській діяльності.

P.S. Перші аукціони оголошено на Миколаївщині. В області запущено прозорий ринок суборенди державних земель. Зокрема, в суборенду на 14 років передаються три земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності, що розташовані в межах території Степівської сільської територіальної громади. Загальна площа — понад 2 тис. га (стартова орендна плата без ПДВ — майже 7 млн грн). Заплановані земельні торги у листопаді 2024 р. не відбулися.

Використані джерела:

Аудиторський звіт за результатами державного фінансового аудиту діяльності Державного підприємства «Племрепродуктор «Степове» за період з 01.01.2020 по 31.12.2023

Денис Яковлев,
начальник Управління Південного
офісу Держаудитслужби в
Миколаївській області

Світлана Брода,
головний державний аудитор
відділу контролю в аграрній галузі,
екології та природокористування
Управління Південного офісу
Держаудитслужби
в Миколаївській області

УКРАЇНСЬКИЙ КРИГОЛАМ Є ДЖЕРЕЛОМ ЗАРОБІТКУ ДЛЯ «ПРИВАТНИКІВ»

*Рис. 1
Підняття
українського
Прапору над
станцією
«Академік
Вернадський»*

На станції щороку проводяться наукові дослідження, зокрема: з вивчення геологічної будови Західної Антарктики, її основних структурних елементів та їх зв'язку з екологією та мінерально-ресурсним потенціалом регіону; з біологічного напрямку, враховуючи унікальне географічне положення станції «Академік Вернадський»; з гідрометеорологічного забезпечення науково-технічної діяльності, та дослідженням стану гідросфери Антарктики.

Для забезпечення належного функціонування станції та з метою проведення цих досліджень, постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 №1002 затверджено Державну цільову науково-технічну програму проведення досліджень в Антарктиці на 2011–2025 рр. (далі — Держпрограма).

Метою Програми є забезпечення ефективного функціонування антарктичної станції «Академік Вернадський», виконання міжнародних зобов'язань України відповідно до Договору про Антарктику, проведення науково-обґрунтованої оцінки біологічного та мінерально-ресурсного потенціалу в Антарктиці. Відповідальним за виконання заходів цієї програми визначено Державну установу Національний антарктичний науковий центр (далі — Центр).

У 2024 р. Державна аудиторська служба України провела ревізію окремих питань фінансово-господарської діяльності Державної установи Національний антарктичний науковий центр за період з 01.01.2021 по 31.07.2024 та установила, що натеper діяльність Центру

Рис. 2. Судно «Ноосфера»

пов'язана із проведенням відповідних досліджень та організацією українських антарктичних експедицій (у т. ч. матеріально-технічне та транспортно-логістичне забезпечення). Упродовж 2021–2024 рр. Центру на вказані цілі виділено із державного бюджету коштів загальною сумою 1606,3 млн гривень.

З метою виконання наукових досліджень в рамках Державної цільової науково-технічної програми проведення досліджень в Антарктиці Центр щорічно залучав на договірних засадах сторонніх організацій, зокрема установ Національної академії наук України, Міністерства освіти і науки України та Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України та інших фізичних осіб.

Перевіркою виконання завдань на виконання Державної цільової науково-технічної програми проведення досліджень в Антарктиці на 2011–2025 рр. встановлено, що Центром проведено оплату послуг понад обсяги, визначені цією програмою. Зокрема Центр уклав відповідні договори на суму 0,6 млн грн та залучив для проведення наукових до-

сліджень сторонніх осіб, які були не передбачені Держпрограмою.

Водночас наукові установи, які виконували ці дослідження з дозволу Центру не повернули ноути на суму 0,1 млн грн, що були придбані в рамках виконання цих договорів, які не є спецустаткуванням. Крім цього під час заходу ДФК встановлено, що окреме обладнання (кондиціонер, проектор, засіб безперебійного живлення), яке належить Центру, не було пред'явлено до перевірки, адже частина цього майна безоплатно передана іншим юридичним особам.

Крім цього сторонні організації, які проводили відповідні дослідження в рамках цієї Держпрограми безпідставно зависили вартість науково-дослідних робіт та науково-технічних розробок на суму понад 0,9 млн гривень.

У 2021 році додатково для виконання цілей вказаної Держпрограми за рахунок бюджетних коштів, Центром придбано науково-дослідне судно «Ноосфера», яке у минулому належало Британській антарктичній службі та мало назву «James Clark Ross».

На борту цього судна розташовано вісім наукових лабораторій, що дозволяють проводити різноманітні дослідження в галузі морської біології, океанографії, геофізики та гідрохімії, кліматології та екології, геології морського дна.

У серпні 2021 р. після перемовин та підписання відповідного акту у місті Фредеріксхавн (Данія), відбулася офіційна передача криголаму Україні та над ним було піднято жовто-блакитний прапор (рис. 2).

Однак, придбання цього судна у подальшому призвело до значного збільшення видатків на організацію та проведення українських антарктичних експедицій майже в п'ять разів, в середньому зі 120 млн грн до 580 млн грн/рік.

Після офіційної передачі, криголам «James Clark Ross» («Ноосфера») 05.10.2021 був ошвартований біля причалу Одеського морського порту, а вже 04.12.2021 покинув акваторію цього порту та фактично до 19.01.2022 перебував на ремонті в ПАТ «ІРСЗ» у м. Чорноморську.

Проте, одночасно у 2021 р. Центр уклав 23 договори з фізичними особами щодо надання послуг під час стоянки судна в порту Одеса, а саме з охорони майна судна, підтримки у справному технічному стані систем корабля, усунення аварійних ситуацій, підтримки зв'язку з адміністрацією порту, з яких по семи договорам

оплату на суму 0,1 млн грн проведено у період перебування судна на ремонті в м. Чорноморську.

У подальшому Центр щорічно укладав контракти із іноземними компаніями та фактично передавав їм у управління судно «Ноосфера». Слід зауважити, що власниками цих компаній є громадяни України, при цьому самі компанії зареєстровані за її межами.

Варто наголосити, що фактична передача в управління судна іноземним компаніям, надала можливість Центру, придбавати ці послуги за переговорною процедурою, шляхом укладання прямих контрактів. В свою чергу Центр не надав документальне обґрунтування застосування переговорної процедури.

Фактична перевірка цих контрактів підтвердила, що передача судна іноземним компаніям та відсутність контролю з боку Центру за виконанням контрактних зобов'язань, не сприяла законному та раціональному використанню державних коштів. Зокрема ревізією встановлено, що іноземними компаніями незаконно використано державних коштів на суму понад 125,0 тис. дол США (понад 5 млн грн).

Як приклад іноземною компанією двічі придбано одних і тих самих товарно-матеріальних цінностей на суму 69,4 тис. дол США (майже 2 млн грн) та встановлені випадки перевищення оплати за придбання основних засобів на

суму 42,2 тис. дол. США (майже 1,2 млн грн). Під час ревізії вказані кошти повернуто та у подальшому перераховано у дохід державного бюджету.

Також під час перевірки цих контрактів з'ясовано, що незважаючи на основну мету проведення антарктичних експедицій, коштом державного бюджету, іноземні компанії вирішили організувати членам екіпажу «дозвілля» та придбали тютюнових виробів та елітних алкогольних напоїв, таких як віскі, та інших слабоалкогольних напоїв (пиво тощо) на суму понад 3,0 тис. дол. США.

Ще однією проблемою, яку виявили державні аудитори під час перевірки контрактів, стало придбання продуктів харчування, особистих засобів гігієни та речового майна для полярників із недотриманням власних наказів та вимог чинного законодавства.

Зокрема керівник Центру 08.08.2023 затвердив Положення про Антарктичну експедицію, яке визначає, що формування переліку товарів для матеріально-технічного забезпечення антарктичних експедицій в частині забезпечення учасників експедицій харчовими продуктами, санітарно-гігієнічними

засобами, індивідуальним спорядженням, робочим та спеціальним одягом, одягом за аварійним розкладом, постільною білизною здійснюється з урахуванням Норм забезпечення учасників українських антарктичних експедицій, затверджених наказом Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України від 26.03.2012 №46.

При цьому цей наказ не юстований та розроблений із посиланням на постанови Кабінету Міністрів України «Про норми харчування військовослужбовців Збройних Сил та інших військових формувань» від 29.03.2002 №426 і «Про речове забезпечення військовослужбовців Збройних Сил та інших військових формувань у мирний час» від 28.10.2004 №1444 (далі — Постанова №1444), дія яких поширюється лише на військовозобов'язаних, тобто не поширюється на Антарктичну експедицію. Більше того Постанова №1444 взагалі втратила чинність 04.03.2016.

Крім цього, у 2021–2023 рр. відповідно до заявок придбано дороговартісних продуктів (вершковий сир Philadelphia, сир Дорблю, сир Камамбер або Брі, горіхи в асортименті, ананаси, шоколадне та полуничне молоко) та засобів гігієни, які не передбачені жодним нормативно-правовим актом на суму майже 5 млн гривень.

Звертаємо увагу, що придбання тютюнових виробів, елітних алкогольних напоїв, продуктів харчування та засобів гігієни іноземними компаніями здійснювалось безпосередньо за погодженням Центру.

Не зважив Центр і на вимоги діючого законодавства при нарахуванні та виплаті заробітної плати працівникам Центру, які відря-

джались для проведення наукових досліджень в Антарктиці. Зокрема безпідставно нарахував та виплатив їм надбавки у розмірі 70% загалом на суму майже 1,6 млн гривень.

Слід зауважити, що порушення стосовно придбання продуктів харчування, не передбачених жодними нормами та виплата працівникам непередбачуваних надбавок у розмірі 70% є довготривалими, адже ще у 2018 р. Держаудитслужба про це вже наголошувала Центру та органу управління — Міністерству освіти і науки, однак останніми проігноровано цю вимогу та не вжито відповідних заходів.

Також установлено, що у антарктичному сезоні 2022/2023 іноземна компанія, маючи в управлінні українське судно «Ноосфера» дозволяла собі укладати угоди щодо перевезення представників інших іноземних країн. При цьому кошти, які сплачені іншою стороною в сумі 2,6 млн дол. США (еквівалентно 96,1 млн грн) залишились у користування іноземної компанії без зменшення контрактної вартості цієї експедиції для самого Центру.

В іншому випадку, фірма, яка залучала Центр у березні-квітні 2024 р. до участі в Науковій наглядовій раді відповідно до Програми моніторингу летких метилсилоксантів Антарктики, сплатила останньому кошти майже 1 млн грн, проте контрактну вартість із іноземною компанією на обслуговування судна також не зменшено на цю суму.

Загалом за результатами ревізії в Центрі установлено порушень на суму понад 35 млн грн, з них таких, що призвели до втрат, на суму майже 14 млн грн. Вжитими заходами забезпечено усунення порушень, що призвели до втрат, на суму майже 6 млн грн, які у свою чергу перераховано у дохід державного бюджету.

Матеріали заходу державного фінансового контролю передано до Служби безпеки України.

Про результати ревізії поінформовано Офіс генерального прокурора, Національну поліцію України, Київську міську прокуратуру, Бюро економічної безпеки України та орган управління — Міністерство освіти і науки України.

Використані джерела:

Акт ревізії окремих питань фінансово-господарської діяльності Державної установи Національний антарктичний науковий центр за період з 01.01.2021 по 31.07.2024.

Ольга Поліщук,
директор Департаменту
контролю у галузі освіти, науки,
спорту та інформації

Євгеній Купчін,
заступник начальника відділу
державного фінансового аудиту
в галузі науки та інформації
Департаменту контролю у
галузі освіти, науки, спорту та
інформації

ПОКРАЩЕННЯ ОСВІТНЬОЇ МЕРЕЖІ – РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ГРОМАДИ

ОПТИМІЗАЦІЯ ЗАРАДИ НАЛЕЖНИХ УМОВ І ЯКОСТІ НАДАННЯ ПОСЛУГ

Експерти стверджують, що середня освіта є однією з найбільш витратних соціальних функцій, переданих об'єднаним громадам, і водночас сільські школи в Україні є доволі неефективними¹.

Оптимізацію мережі закладів загальної середньої освіти (далі — ЗЗСО) слід розуміти як частину виклику щодо покращення якості освіти в муніципалітеті та життєвих можливостей громадян шляхом кращого і більш ефективного витрачання бюджетних коштів. Інакше кажучи, об'єднані громади можуть покращити умови в сільських школах за рахунок більш ефективного, з економічної точки зору, витрачання коштів, які будуть одержувати з державного бюджету через освітню субвенцію.

У Ярмолинецькій селищній територіальній громаді (далі — СТГ) постала проблема якості надан-

ня освітніх послуг і раціонального використання бюджетних коштів. Дослідження означених проблем, їх аналіз і пошук можливих резервів проведено в межах заходів державного фінансового аудиту за перші роки становлення органу місцевого самоврядування (далі — ОМС), 2021–2023 рр. та імплементації законодавства про загальну середню освіту (далі — ЗСО) з 2020 р.

ВИДАТКИ ГРОМАДИ НА ЗАГАЛЬНУ СЕРЕДНЮ ОСВІТУ

В абсолютній сумі видатки зведеного бюджету Ярмолинецької СТГ зросли в 3,5 рази у 2023-му порівняно з 2021 р. (за даними державного вебпорталу бюджету для громадян)², чим пояснюється істотне зменшення частки видатків на освіту у 2023 р. (рис. 1). Утім видатки на освіту за цей період зросли менш стрімко — в 1,5 рази (до 184 млн грн у 2023-му порівняно з 2021 р.), а приріст видатків на ЗСО (з 84,5 у 2021 р. до 113,5 млн грн у 2023-му) збільшилися на 34%. У громаді надали підтримку для розвитку інших складових освіти (дошкільна освіта та інші заклади) майже в однаковій мірі.

¹ Оптимізація мережі сільських шкіл. Swedish Association of Local Authorities and Regions. 2018. 21 с. URL: https://hromady.org/wp-content/uploads/2018/05/Optimalisation-process_UKR.pdf

² Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua/local-budget?id=2600000000>

Приріст фінансування за три роки на освіту досяг понад 60 млн грн, понад 85% якого отримано у 2023 р. Видатки на ЗСО займають приблизно дві третини у видатках на освіту. Поточні видатки в основному покриваються освітньою субвенцією — загалом на $\frac{2}{3}$ і більше. Варто зауважити, що у 2023 р. до обсягу освітньої субвенції для всіх місцевих бюджетів застосовувався коефіцієнт 0,9³.

Зменшення ж частки освітньої субвенції у видатках на ЗСО у 2023 р. пояснюється збільшенням фінансування капітальних видатків бюджетом громади на окремі заклади освіти. Відтак змінилися пропорції дофінансування з бюджету Ярмолинецької СТГ ЗСО. Так, якщо у 2021–2022 рр. частка коштів місцевого бюджету не перевищувала 35% обсягу видатків на ЗСО, то у 2023 р. їх питома вага перевищила 50%. Таким чином місцева влада демонструє, що заклади освіти, яким було надано капіталь-

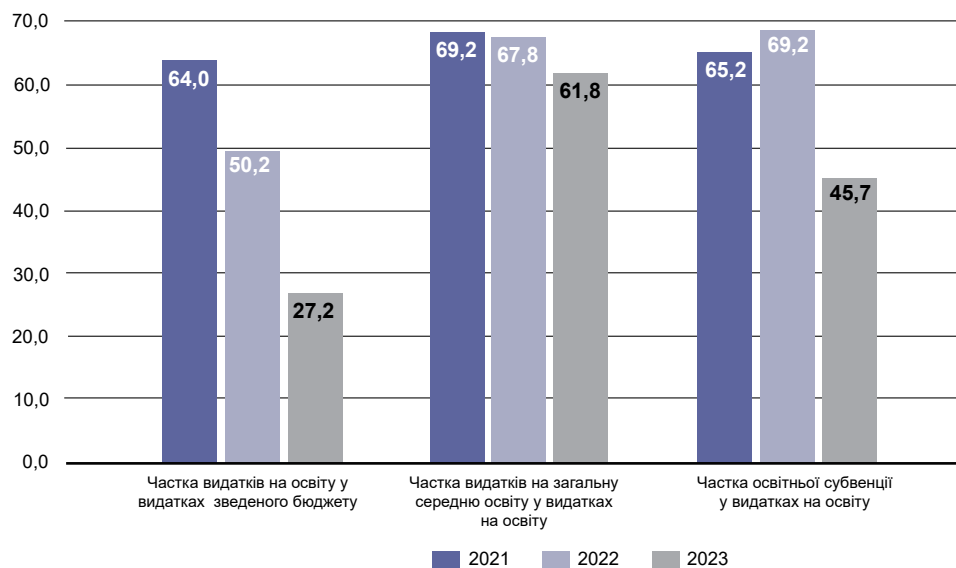
ні інвестиції, поліпшують умови освітнього середовища та мають потенціал для подальшого функціонування.

Концептуально фінансування ЗСО за принципом субсидіарності розроблене в такий спосіб, щоб створити стимули для підвищення ефективності на рівнях адміністративної одиниці та окремого ЗСО та послаблює фінансовий тиск на місцеві органи влади в регіонах, де переважають невеликі школи та класи, подібна модель якого застосовується в зарубіжних системах освіти⁴.

ВПЛИВ ЗМІНИ НАЦІОНАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО ТРЕНДУ НА СИТУАЦІЮ

Загальні тенденції реформування ЗСО обумовлені особливостями розвитку національного освітнього середовища (як сукупність об'єктивних зовнішніх та внутрішніх умов, чинників, необхідних для

Рис. 1.
Видатки Ярмолинецької СТГ на освіту та загальну середню освіту, %
Джерело: за даними Мінфіну. URL: <https://openbudget.gov.ua/local-budget?id=2600000000>

³ Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання розподілу обсягу освітньої субвенції на 2023 рік» від 30.12.2022 №1472

⁴ Удосконалення фінансування системи освіти України як передумова успішного реформування / за ред. С. Л. Лондара. К., 2021. 274 с. URL: <https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2022/05/fnansuvannya-osviti-2021.pdf>

функціонування середньої освіти). Зміни показників часових рядів викликані скороченням з року в рік кількості учнів і шкіл. Найбільшою крутизною спаду характеризується кількість учнів і навпаки — стрімким підйомом — кількість вчителів на 100 учнів (рис. 2). Криві тренду ілюструють суттєву зміну кута розвитку освіти.

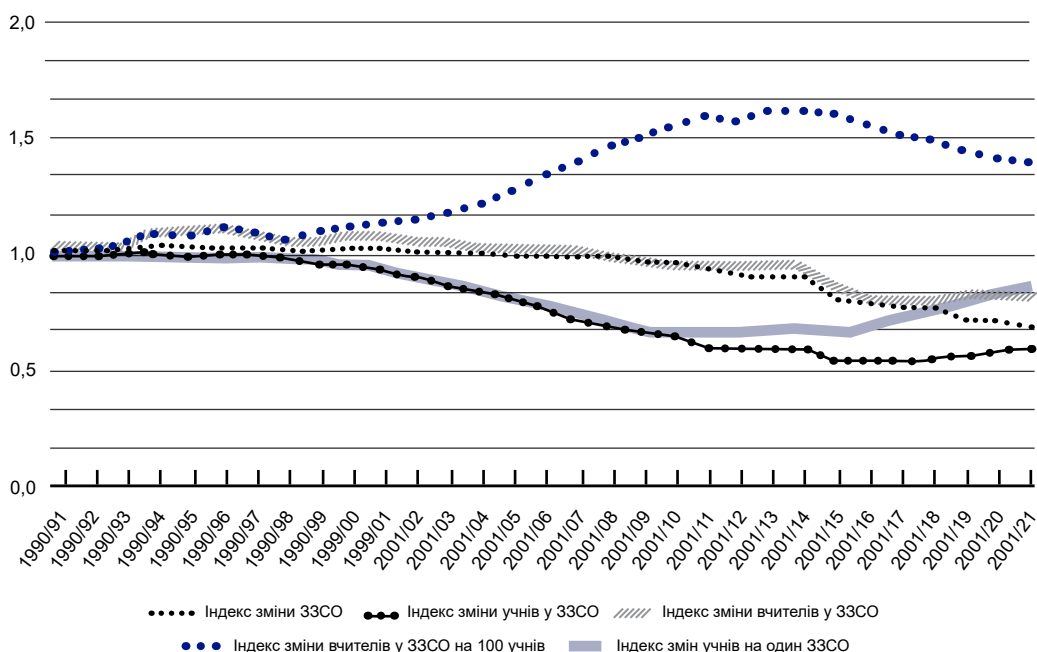
Кількість учнів поступово зменшувалася впродовж 1997–2015 рр. і в 2014/15 навч. р. становила 53% рівня 1990/91 навч. р. Незначне уповільнення в наступні п'ять років показує підвищення індексу

до 0,59 у 2020 р. Кількість вчителів почала зменшуватися з 2003 і 2016–2020 рр. індекс зупинився на рівні 0,82. До 2004 р. кількість ЗЗСО суттєво не змінювалася, а за наступні 16 років щорічно зменшувалася (до індексного рівня 0,68), відтак кількість шкіл скоротилася на 42%.

Проте інший характер змін показує тренд відносних показників інтенсивності розвитку освіти. Постійне зростання кількості вчителів на 100 учнів, коли у 2012–2014 рр. індекс росту досяг найвищого значення 1,6, стало приводом до запровадження змін. Його значення в наступні періоди зменшувалося, однак ще досить високе за даними 2020 року — 1,39 (або при 440 тис. вчителів — 10,4 вчителів/100 учнів, поза як у 2014 р. найвище значення за 30 років — 12,08 вчителів/100 учнів) у 2020 р. (аналогічний рівень спостерігається у 2006 р., тоді як у 2002 р. — 1,17, а у 1991 р. — 1,02 або при 543 тис. вчителів — 7,6 вчителів/100 учнів). Зменшення учнів відбувалося швидшими темпами, ніж скорочення вчителів у школах.

Рис. 2.

Індекси зміни ЗЗСО, учнів і вчителів в Україні порівняно до 1990/91 навч. р.
Джерело: за даними Держстату. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

Відносний показник інтенсивності — кількість учнів на один ЗЗСО — показує щорічне зменшення індексу росту до рівня 0,65 у 2014 р. За наступні шість років рівень індексу піднімається до 0,86 у 2020 р. порівняно з 1990–1991 рр.

Аналіз інтенсивності розвитку освіти на межі 2014 р. і шість років після показує вирівнювання показників інтенсивності, які досягли до максимальних значень негативного тренду порівняно з 1990–1991 рр.

Наведений аналіз показує, що наслідки демографічної кризи не сприяють збереженню кількості ЗЗСО та вчителів рівня 2000-х років, якщо кількість учнів скоротилася майже вдвоє. Отже, ТГ доцільно зважати на характер тренду зазначених показників інтенсивності у комплексі з кількістю народжених дітей у громаді та інвестицій у створення умов для стійкого розвитку ТГ.

Рис. 3.

Народжені в населених пунктах, що увійшли до складу Ярмолинецької ТГ, осіб

Джерело:

Соціальний паспорт Ярмолинецької СТГ (на 01.01.2024). URL: https://rada.info/upload/users_files/05399248/76c22beb177f2666791957f9da5e3dc6.pdf

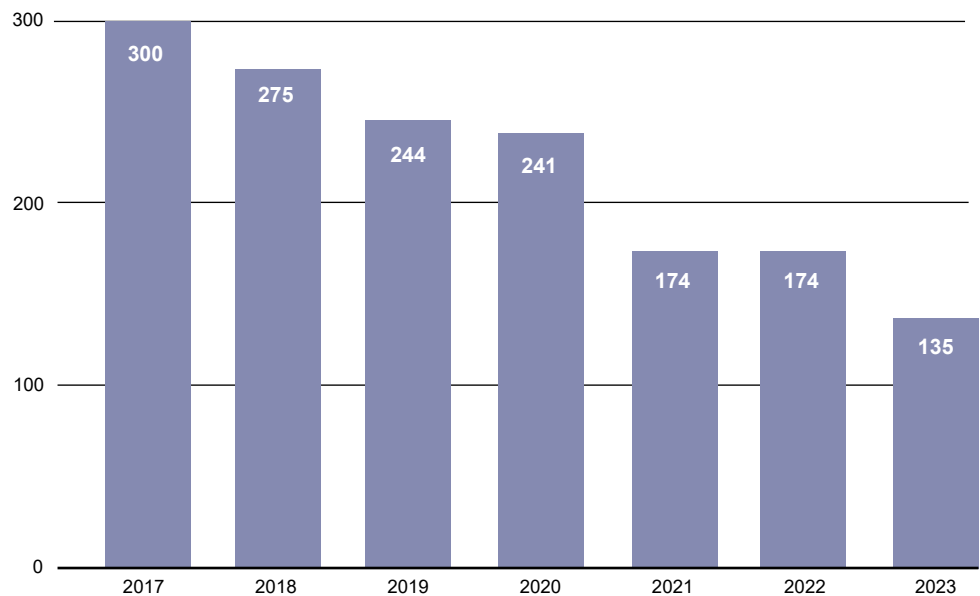
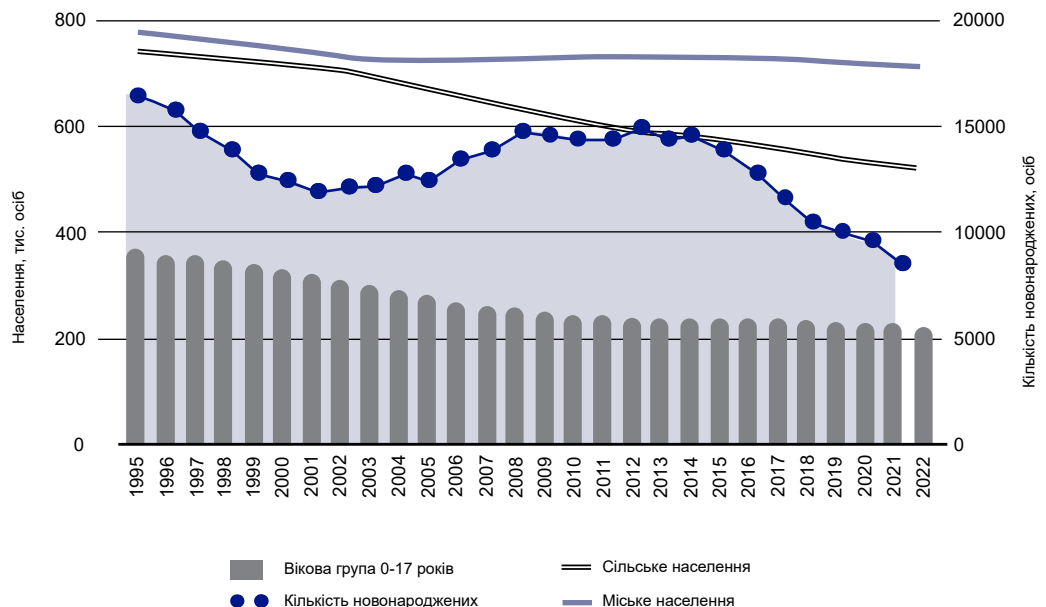

Рис. 4.

Динаміка населення Хмельницької області порівняно до 1995 р.

Джерело: за даними Держстату. URL: https://www.km.ukrstat.gov.ua/ukr/statinf/dem/nas_r.htm

ПОТЕНЦІЙНИЙ КОНТИНГЕНТ УЧНІВ ШКІЛ ГРОМАДИ СКОРОЧУЄТЬСЯ

Невідворотність процесу оптимізації ЗЗСО детермінується показниками народжуваності та спадною кривою населення в громаді та регіоні. Скорочення народжуваності (рис. 3) негативно впливає на формування потенційного контингенту учнів шкіл початкових класів громади після 2023 р. Демографічна криза в громаді продовжує поглиблюватися. За останні шість років народжуваність в Ярмолинецькій громаді скоротилась на 55% або більше ніж вдвоє.

Демографічна ситуація в регіоні показує закономірності міграції населення з сільських територій в міста (рис. 4). За майже тридцять років зріс розрив між міським і сільським населенням Хмельниччини, який з декілька десятків тисяч осіб (777,6/739,4) у 1995 р. розширився до декілька сотень тисяч осіб у 2022 р. (713,3/515,5). На 39,1% зменшилася кількість осіб у віковій групі 0–17 років. У той же час різкий спад народжуваності з 2015 р. негативно відіб'ється уже починаючи з 2022 р. на контингенті учнів перших класів, а також на формуванні таких класів з 01.09.2024 з кількістю учнів не менше 5 осіб.

Подолання негативних тенденцій за демографічними показниками на даному етапі є викликом для сільських і селищних громад. У той час як міське населення Хмельницької області за 1995–2022 рр. скоротилося на 8,3%, то сільське — на 30,3%. Відтак сільським територіям варто сфокусуватися на прийнятті ефективних рішень заради підвищенні спроможності територій — їх привабливості для інвестицій і підприємицьких ініціатив — фінансальній віддачі території та зростанні доходів суб'єктів громади. Адже фінансова спроможність базується на кількісних та якісних чинниках. Головним чинником економічного зростання та фінансової спроможності громади є люди (чисельність яких зменшується), які проживають на її території та здатні створити та використати додану вартість. Високий освітній, культурний і духовний потенціал — безцінний і найміцніший фундамент розвитку і прогресу окремої території та держави.

ПОСИЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ГРОМАДИ

З народжених на Хмельниччині у 2017 р. 11483 дитини у першому класі у 2023/2024 навч. р. навчалися 11640 учнів. Відтак в Ярмолинецькій громаді наповненість класів учнями є нижчою розрахункового значення та передбаченої заповненості потужності школи (рис. 5). У громаді не створено опорних ЗЗСО або філій ЗЗСО. У трьох гімназіях кількість учнів у 2023/24 навч. р. від 59 до 77 осіб, а ФНК цих закладів найнижче — 6,6–8,6⁵. У двох ЗЗСО ФНК більше (ФНК +1), у решти ЗЗСО — ФНК на рівні нижче за (ФНК –1). Водночас

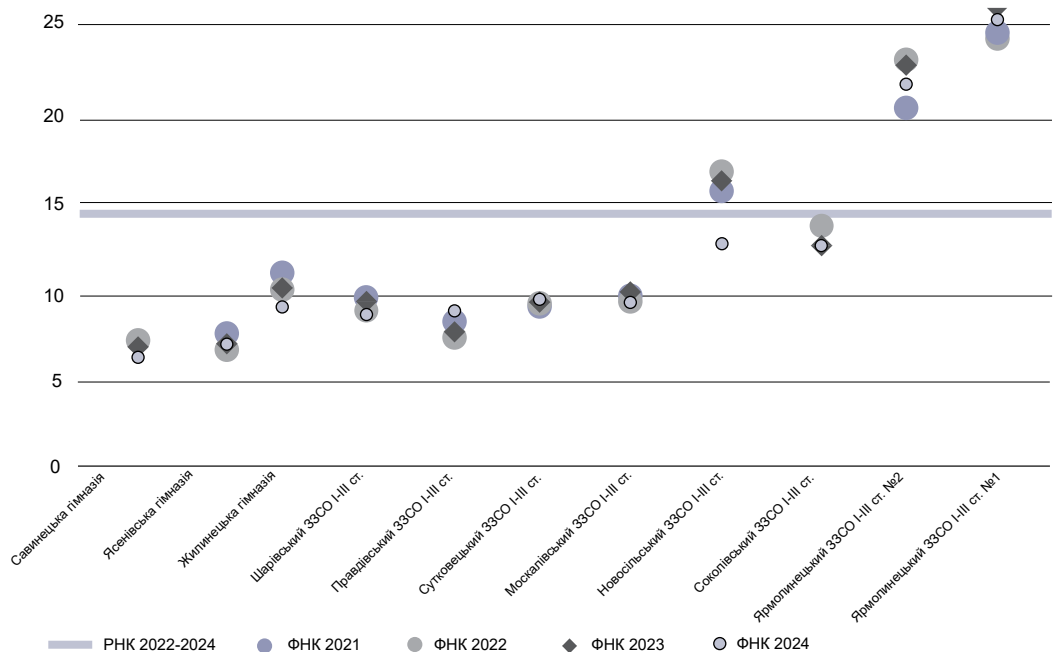
у двох ЗЗСО у 2023/24 навч. р. навчається учнів (1072 особи з ФНК 24,4) більше, ніж у разом узятих дев'яти (861 осіб з ФНК 9,5).

Аналіз наповнюваності класів вказує на розкид мережі ЗЗСО навколо прямої нормативного значення показника. Так як оплата за надання освітніх послуг ЗЗСО фінансується з державного бюджету, то освітньою субвенцією покривається оплата роботи вчителів. Інші витрати на організацію навчання в ЗЗСО фінансуються місцевим бюджетом в залежності від фінансової спроможності громади. У цьому контексті вбачається сенс у порівнянні вартості навчання одного учня з освітньою субвенцією.

ПЕРЕВИЩЕННЯ НОРМАТИВНОЇ МЕЖІ ВИТРАТ НА ОСВІТУ ОДНОГО УЧНЯ

Усереднені показники фінансування загальної середньої освіти з державного і місцевого бюджетів відображають значний розрив між ними (рис. 6). Видатки на загальну середню освіту одного учня переважної більшості ЗЗСО Ярмолинецької СТГ значно перевищують встановлену нормативну межу (освітню субвенцію) покриття витрат ЗЗСО. У 2022/23 навч. р. дофінансування з бюджету громади на підготовку одного учня більше ніж передбачено урядом.

Рис. 5.
Порівняння
розрахункової
наповнюваності
класів (РНК) мережі
ЗЗСО Ярмолинецької
СТГ з фактичною^{6,7,8}

⁵ Бюджет 2024. Інформаційні довідки щодо розрахунку обсягу освітньої субвенції на 2024 р. URL: <https://mon.gov.ua/ministerstvo-2/diyalnist/byudzheth-ta-zakupivli/byudzheth>

⁶ Інформаційна довідка щодо розрахунку обсягу освітньої субвенції на 2024 р. Ярмолинецька ТГ. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/budzheth/Inform.dovidky.rozrakhunku.osv.subv.2021/2024/Khmelnyska.oblast.03.2024/tg-2256700000-13032024.pdf>

⁷ Інформаційна довідка щодо розрахунку обсягу освітньої субвенції на 2022 р. Ярмолинецька ТГ. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/budzheth/Inform.dovidky.rozrakhunku.osv.subv.2021/2022/Khmelnyska.obl/tg-22567000000.pdf>

⁸ Інформаційна довідка щодо розрахунку обсягу освітньої субвенції на 2021 р.: Ярмолинецька ТГ. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/budzheth/Inform.dovidky.rozrakhunku.osv.subv.2021/2021/Khmelnyska.obl/selishchna-tg-22567000000.pdf>

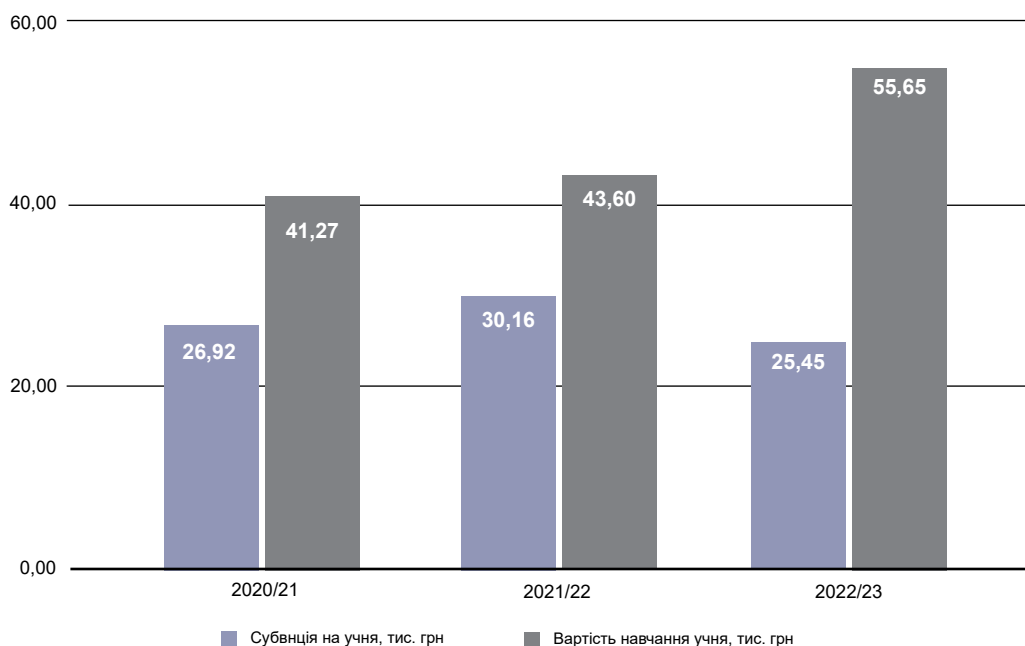
Середньорічна вартість навчання одного учня ЗЗСО за три навчальні роки (2020/21–2022/2023) нижче середнього рівня по ЗЗСО громади (44,9 тис. грн) у двох школах селища Ярмолинці з середньорічною кількістю учнів — 793 і 292 особи. Отже, закономірність зв'язку між збільшенням кількості учнів і зменшення вартості існує, але не є стійкою, що проявляється, наприклад, при фінансуванні трьох гімназій громади, а також Правдівського, Сутковецького, Шарівського та Москалівського ЗЗСО, в яких середньорічна кількість учнів не перевищує 100 осіб (крім

Москалівського), а середньорічна вартість навчання одного учня — 60–70 тис. грн (рис. 7).

Видатки у 2023 р. по окремих ЗЗСО стрімко зросли, що вплинуло на вартість навчання одного учня, як, наприклад, у двох ЗЗСО — Соколівському та Сутковецькому — понад 150 і 120 тис. грн (рис. 8). Тому фінансування поточних і капітальних видатків на ЗЗСО має стати обґрунтованим та економічно доцільним з урахуванням усіх істотних умов побудови мережі освітніх закладів громади.

З місцевого бюджету окремі заклади отримували фінансування на капітальні витрати, чим пояснюється значне випередження вартості навчання одного учня, за виключенням Савинецької гімназії. Утім вартість навчання одного учня цієї гімназії значно зросла (на 34% у 2023-му порівняно з 2020-м) та перевищує 70 тис. грн. Водночас середньорічна вартість порівняно з Ясенівською гімназією на 7% нижче (рис. 7). На 7,8% зменшилася кількість учнів Савинецької гімназії (рис. 9).

Рис. 6.
Порівняння
освітньої субвенції
на одного учня з
вартістю навчання
в Ярмолинецькій СТГ
Джерело:
Аудиторський
звіт бюджету
Ярмолинецької СТГ

Як свідчить приклад Ярмолинецької ЗОШ I–III ступенів №1, надаючи освітні послуги з дотриманням верхньої границі наповнюваності учнів в класі, як передбачено Законом від 16.01.2020 №463-IX⁹, формує вартість навчан-

ня одного учня в межах освітньої субвенції на одного учня і не потребує додаткового фінансування місцевого бюджету. Збільшуючи контингент учнів до максимальної потужності ЗЗСО та значення ФНК заклад освіти отримує додат-

Рис. 7.
Середньорічні рівні вартості навчання та кількості учнів ЗЗСО Ярмолинецької СТГ (2020/21–2022/23 навч. р.)
Джерело: Аудиторський звіт бюджету Ярмолинецької СТГ

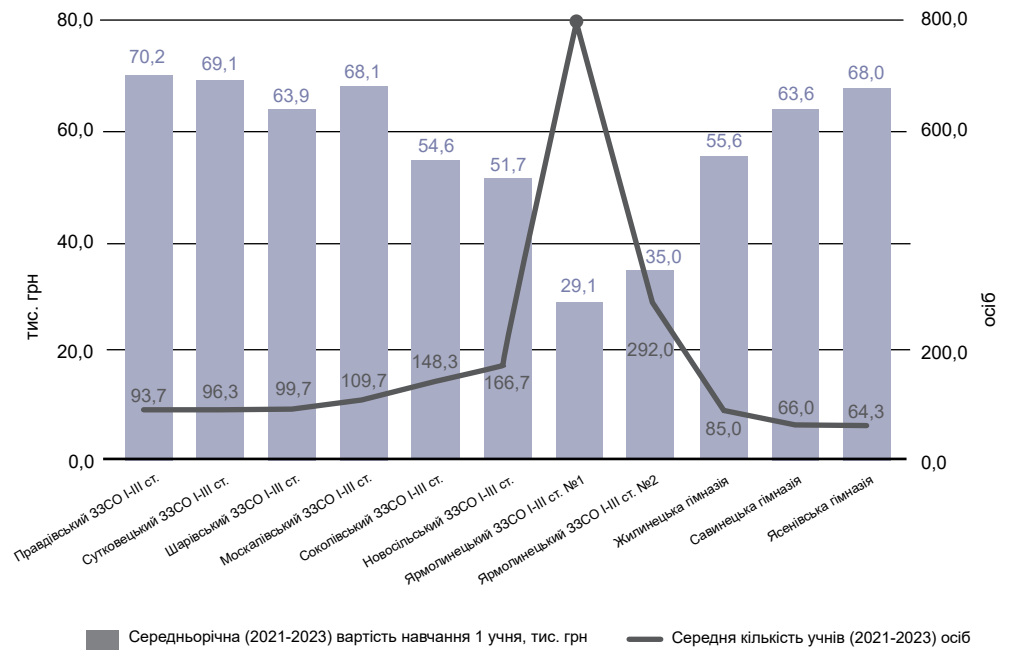
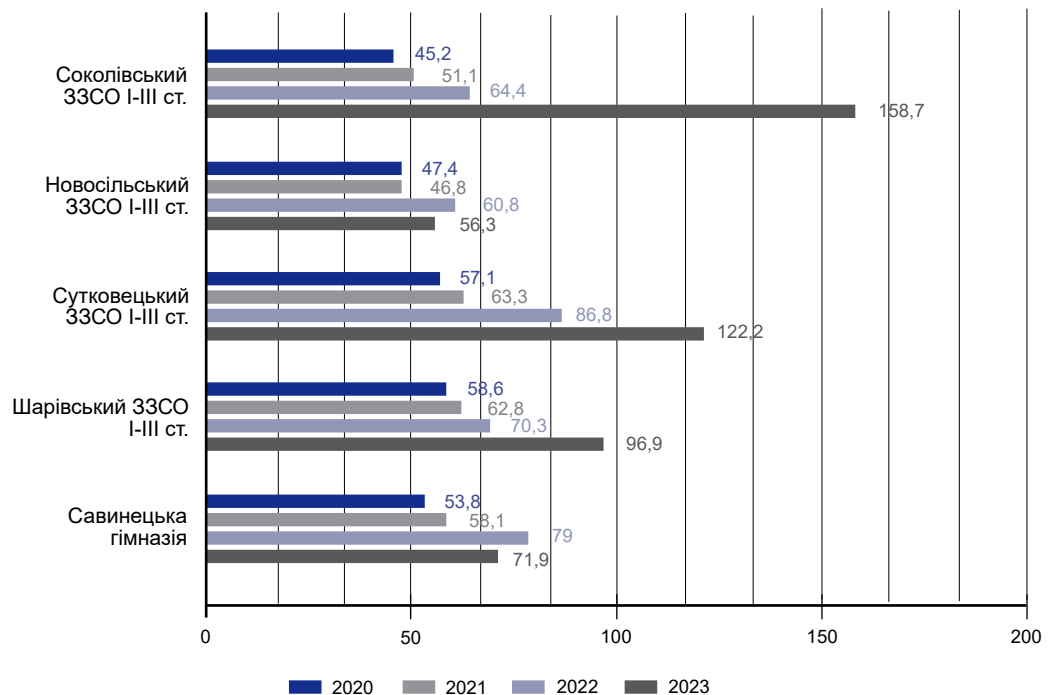

Рис. 8.
Вартість навчання одного учня ЗЗСО Ярмолинецької СТГ, тис. грн
Джерело: Аудиторський звіт бюджету Ярмолинецької СТГ

⁹ Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 №463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n1290>

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ

початкових шкіл, проаналізувавши демографічну ситуації цих територій (рис. 3).

ВИРІШАЛЬНІ ФАКТОРИ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ МЕРЕЖІ ЗЗСО

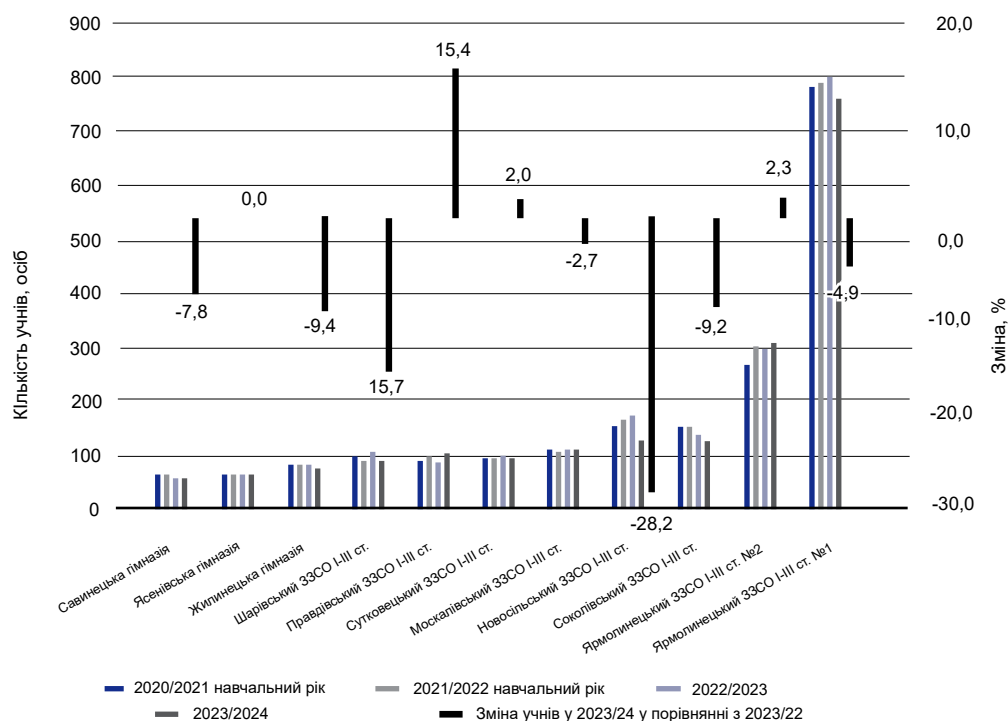
Зазначимо, що хоча використання проектної потужності Москалівського ЗЗСО I–III ступенів перевищує передбачену норму, проте на 2023/24 навч. р. ФНК дорівнює 10, тому середньорічна вартість навчання одного учня досить висока — 68,1 тис. гривень.

При розрахунку освітньої субвенції не враховується проектна потужність, а фактична та розрахункова наповнюваність класів. Для усіх територіальних громад розрахункова наповнюваність класів зазвичай визначається залежно від щільності учнів і відсотка населення, що проживає в сільській місцевості (лист Міністерства від 15.03.2024 №1/4589-24)¹⁰.

кові кошти освітньої субвенції на розвиток.

Усі ЗЗСО, які за рівнем ФНК знаходяться нижче лінії рівня РНК дофінансовуються місцевим бюджетом (рис. 5). У меншій мірі виділяються кошти громади на ЗЗСО, ФНК яких дещо вище рівня РНК. Спроможність збільшувати кількість класів у кордонах проектної потужності надає додаткові державні фінансові ресурси ЗЗСО для розвитку та вдосконалення. Цілком реалістично розглядати варіант об'єднання існуючих сільських ЗЗСО із створенням

Рис. 9.
Зміна кількості учнів
ЗЗСО Ярмолинецької СТГ
за 2021–2023 рр.
Джерело: Аудиторський
звіт бюджету
Ярмолинецької СТГ

Освітньою субвенцією фінансується робота педагогічних працівників (абз. 3 ч. 1 ст. 58 Закону від 16.01.2020 №463-IX) за умови дотримання критерію граничної кількості учнів базового та профільного ЗЗСО (абз. 5 п. 10 порядку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 №6)¹¹ (не менше 25 осіб, яка діє з 01.09.2016, а з 01.09.2025 — не менше 45 і з 01.09.2026 — не менше 60 осіб). Зважаючи на те, що вказана норма буде підвищуватися в наступні роки, то до настання встановлених термінів є достатній часовий проміжок для проведення усіх необхідних заходів з метою оптимізації ЗЗСО.

Утім, важливо, що ці обмеження не стосуються закладів початкової школи (абз. 5 п. 10 порядку, затвердженого постановою Кабміну від 14.01.2015 №6). Незалежно від кількості учнів на умовах субвенції здійснюється фінансування закладів початкової школи. Але варто зважати, на норму Закону від 16.01.2020 №463-IX, яким визначено, що початкова школа може забезпечувати здобуття початкової освіти дітьми (незалежно від їх кількості) одного або різного віку, які можуть навчатися в одному з'єднаному класі (класі-комплекті) або в різних класах (абз. 1 ч. 5 ст. 12 Закону від 16.01.2020 №463-IX), і на врегулювання граничної наповнюваності класів-комплектів — не менше 5 і не більше 12 осіб (абз. 2 ч. 5 ст. 12 Закону від 16.01.2020 №463-IX).

Додатково з 2020 р. Законом від 16.01.2020 №463-IX (абз. 1–3 ч. 2 ст. 12) врегульована гранична кількість учнів у класі другого та третього рівнів повної середньої освіти (норма кількості учнів не менше 5 і не більше 30 осіб) та з 2024/25 навч. р. встановлена на першому рівні (межа для кількості учнів першого класу не менше 5 і не більше 24 осіб). Тобто критерії граничної наповнюваності класів та кількості учнів ЗЗСО безпосередньо впливають на якість мережі та фінансування закладів середньої освіти.

Таким чином, якщо фактична (середня) наповнюваність класів є меншою за розрахункову (нормативну) наповнюваність класів чи в разі утримання малокомплектних закладів, різниця в кількості ставок педагогічних працівників має покриватися за рахунок власних доходів місцевого бюджету (лист Міносвіти від 15.03.2024 №1/4589-24). Отож, для уникнення нераціональних витрат бюджетних коштів на оплату праці працівників освітньої галузі рекомендовано аналізувати доцільність видатків на освіту з місцевого бюджету. Звісно, що місцеві ради мають право додатково понад обсяги субвенції планувати та здійснювати з місцевих бюджетів оплату поточних і капітальних видатків закладів та установ освіти, що визначені у ст. 1032 Бюджетного кодексу України (п. 2 постанови Кабміну від 14.01.2015 №6).

Освітня субвенція на одного учня Ярмолинецької СТГ у 2023/24

¹⁰ Лист Міністерства освіти і науки України «Про розрахунок обсягу освітньої субвенції на 2024 рік» від 15.03.2024 №1/4589-24. URL: <https://mon.gov.ua/npra/pro-rozrahunok-obsyagu-osvitnoyi-subvenciyi-na-2024-rik>

¹¹ Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» від 14.01.2015 №6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6-2015-%D0%BF#Text>

навч. р. збільшилася на 19,7% (до 30,5 тис. грн/учня)¹² і посідає четверте місце в рейтингу серед 22 селищних ТГ Хмельницької області (за цей період найнижчий середній показник субвенції на одного учня в Понінківській ТГ — 22,4 тис. грн). За показником середньої фактичної наповнюваності шкіл знаходиться на 20 місці серед 60 ТГ області (175,7 учня, який знизився на 3,8% порівняно з попереднім періодом), за середньої фактичної наповнюваністю класів — на 25 місці (із значенням 14,3 учня, який менше від рівня попереднього періоду на 2,4%). За кількістю учнів на одного вчителя Хмельницька область у 2023/24 навч. р. займає передостаннє місце серед усіх областей (8,1 учень), тоді як Ярмолинецька СТГ на 23 місці серед ТГ області з рівнем показника дещо вищим за середній по області — 8,4 учня, втім істотно знизився — на 14,6% (з 9,8 учня за 2022/23 навч. р.). Частка учнів 1–4 класів громади є значною — 37,1% (20 місце серед ТГ області), при цьому середня наповнюваність класів на рівні 14 учнів (зменшилась на 4,8% порівняно з попереднім 2022/23 навч. р.), яка вдвічі менша за максимальний показник по області та в 1,8 рази перевищує мінімальне значення.

Отже, якщо фактична (середня) наповнюваність класів є меншою за розрахункову (нормативну), то різниця між субвенцією та фактичними видатками ЗЗСО покривається з доходів місцевого бюджету. Тому у Ярмолинецькій громаді на основі кількості учнів (28 і 42 особи з ФНК 7,0) у 2021 р. (05.09.2020–05.09.2021) ліквідували два ЗЗСО.

НА ЧАСІ ПОБУДОВА ФІНАНСОВОЇ МОДЕЛІ ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ ГРОМАДИ НА ОСВІТУ

Загалом зниження рівня сукупності факторів мережі ЗЗСО Ярмолинецької СТГ обумовлюють розробку виважених рішень та обґрунтування фінансової моделі використання бюджетних коштів на освіту (як передбачено п. 2 ч. 1 ст. 89 БКУ). Прийняття ОМС розумних рішень стане передумовою створення резервів із залишків коштів за субвенцією, які передбачено (ч. 4 ст. 1032 БКУ та абз. 8 п. 3 порядку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 №6) спрямовувати на обладнання, будівництво їдалень, будівництво і ремонт туалетних приміщень (з умовою, що ЗЗСО початкову освіту здобувають не менш як 20 осіб), оновлення бази ЗЗСО, які оптимізовані (об'єднані, реорганізовані) або повністю укомплектовані і до яких будуть довозитися учні закладів загальної середньої освіти тощо.

Анатолій Марценюк,
начальник Управління Західного
офісу Держаудитслужби
в Хмельницькій області

¹² Освітні індикатори національного та місцевого рівнів. Ключові показники, розраховані за даними на рівні територіальних громад. URL: <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjojYWZiMDA1YjltMmY2MC00NzVmLWEyNTItNTZkMWEwNmQ1OTJlIiwidCI6IjcxNmVkNjRjLT12ZTI0NGI5ZS04Yjg4LTcyZjllZDlhNWU4MyIsImMiOjI9&pageName=ReportSection>

ТИПОВІ ПРОБЛЕМИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ОДЕШИНИ, ВІЯВЛЕНІ АУДИТАМИ

На території Одеського регіону зареєстровано та здійснюють господарську діяльність 14 державних підприємств аграрного сектору економіки, що перебувають у відданні Національної академії аграрних наук України.

Підприємства є державними сільськогосподарськими підприємствами, що створені з метою організаційно-господарського забезпечення науковій установі, якій безпосередньо підпорядковані, та іншим науково-дослідним установам академії умов для своєчасного та високоякісного проведення наукових досліджень та їх апробації, виробництва оригінального, елітного та репродукційного насіння сільськогосподарських культур і саджанців, нових засобів захисту рослин і тварин, штамів мікроорганізмів, вирощування племінного молодняку тварин і птиці, проєк-

тування і виготовлення дослідних і макетних зразків нової техніки тощо.

Основними напрямками діяльності підприємств є такі: сприяння та надання послуг у рослинництві на взаємовигідній основі науковим установам в їх діяльності щодо поширення серед державних підприємств та організацій, а також інших господарюючих суб'єктів досягнень науки, техніки і передового досвіду у виробництві, вирощуванні зернових і технічних сільськогосподарських культур, оригінального, елітного та репродукційного насіння та бобових культур і насіння олійних культур, дослідження та експериментальні розробки у сфері інших природних і технічних наук, розведення великої рогатої худоби молочних порід, розведення свиней, оптова торгівля зерном, насінням сільськогосподарських культур, не-

обробленим тютюном, насінням і кормами для тварин, оптова торгівля живими тваринами, м'ясом, молочними та м'ясними продуктами, вантажний автомобільний транспорт, забір очищення та постачання води.

Південний офіс Держаудитслужби протягом двох останніх років провів державні фінансові аудити діяльності восьми таких підприємств.

За результатами аналізу діяльності, проведеного під час аудитів, встановлені неефективні управлінські дії (прийняті рішення) керівництвом підприємств або ризикові операції, що призвели чи можуть призвести до упущення вигоди, на загальну суму понад 560,0 млн гривень.

Однією з проблем, яка мала місце майже в кожному з перевірених підприємств, є зношеність матеріально-технічної бази та несвоєчасність її оновлення, що в подальшому зумовило необхідність укладання договорів по залученню сторонніх суб'єктів господарювання та фізичних осіб до обробки земель, збирання і перевезення сільськогосподарських культур, що, своєю чергою, призводить до відволікання коштів підприємств на додаткові витрати. Зазначений фактор суттєво впливає на собівартість реалізованої про-

дукції та знижує економічну рентабельність від проведених операцій з вирощування сільськогосподарських культур. Як наслідок, у більшості з перевірених підприємств встановлено, що реалізація зерна або продукції тваринництва проводилася за цінами, які не покривають витрати на її виробництво.

Крім того, підприємства в окремих випадках реалізовували свою продукцію нижче середньо закупівельних цін, які склалися по Одеському регіону (за даними електронних зернових бірж), внаслідок чого підприємствами втрачено доходів понад 34,0 млн гривень.

Також негативно впливає на рівень доходності вітчизняних сільгоспвиробників та сприяє падінню цін на сільськогосподарську продукцію блокування експорту сільськогосподарської продукції морським напрямом через триваючу військову агресію російської федерації проти України.

Відсутність обігових коштів у підприємств призводить до укладання ними форвардних контрактів (договорів) з іншими суб'єктами господарювання, які несуть у собі великі ризики для підприємств, що в окремих випадках призводить до сплати підприємствами штрафних санкцій за невиконання умов таких договорів та до порушень справ про банкрутство.

Так, згідно з умовами укладених у попередні роки форвардних контрактів взято зобов'язання поставити покупцю відповідні обсяги сільськогосподарських культур майбутнього врожаю. При цьому за невиконання продавцем умов договору щодо обсягів поставки передбачався штраф у розмірі від 10–100% вартості недопоставленого товару.

Лише по одному з державних підприємств внаслідок укладання невідповідних форвардних контрактів для підприємства та невиконання умов форвардних контрактів призвело до нарахування штрафних санкцій на загальну суму понад 12,0 млн грн. Зазначені дії призвели до банкрутства підприємства.

На деяких підприємствах, які самі вирощують і реалізують насіння високих репродукцій, отримують врожайність окремих сільськогосподарських культур у меншому розмірі, ніж за середніми статистичними даними по відповідному району, де розташовано підприємство. Як наслідок, зазначене призвело до упущеної вигоди щодо отримання доходів на загальну суму близько 213,0 млн гривень.

Також через значну втрату ринку насіння внаслідок триваючої війни росії проти України підприємства переводять насіння в фуражне зерно, тим самим втрачаючи частку доходів. Встановлені випадки, коли керівництвом підприємства проводиться переведення насіння в фуражне зерно через втрату посівних якостей, без лабораторних заключень, що призвело до втрати доходів у сумі понад 8,5 млн грн. В подальшому значна частина переведеного зерна за цінами фуражного зерна була реалізована одному з приватних товариств з порушенням ст. 73 Господарського кодексу України та Статуту підприємства, а саме без узгодження з органом управління майном.

З метою підвищення ефективності управління майном, покращення фінансових результатів їх діяльності після завершення аудитів підприємствам було надано 109 пропозицій і рекомендацій, з яких 54 враховані та решту взято до виконання. Зокрема, це вжиття додаткових заходів щодо підвищення врожайності зернових та технічних культур і досягнення рівня середньої урожайності по району шляхом належного контролю під час збору врожаю і впровадження сучасних та інтенсивних технологій виробництва продукції, проведення постійного аналізу та моніторингу ринкових цін з метою реалізації продукції рослинництва за цінами, які були не менше середньо закупівельних цін в Одеській області.

Матеріали всіх восьми аудитів передані до правоохоронних органів, за результатами їх розгляду п'ять аудиторських звітів (з додатками) долучені до матеріалів кримінальних проваджень та по одному аудиту відкрито нове кримінальне провадження.

Олександр Ставнійчук,
начальник Південного офісу
Держаудитслужби

Віталій Шкурак,
начальник відділу контролю
в аграрній галузі, екології та
природокористування Південного
офісу Держаудитслужби

ЛІКАРНЯ – ІНША, ПРОБЛЕМИ ТІ Ж САМІ

Управління Західного офісу Держаудитслужби в Чернівецькій області провело ревізію фінансово-господарської діяльності одного з комунальних закладів охорони здоров'я області (надалі — КНП, Лікарня), якою встановлено ряд порушень, в тому числі з питань оплати праці керівника.

Питання оплати працівників керівників медичних закладів охорони здоров'я, зокрема комунального неприбуткового підприємства, правильність визначення посадового окладу директора підприємства — не дивлячись на ряд нормативних документів, які унормовують це питання — залишається актуальним і, як показує практика, не завжди визначається вірно.

Розмір та умови оплати праці керівника визначаються Конtrakтом. Постановою Кабінету Міністрів України від 21.09.2019 №792 затверджено Порядок укладання контракту з керівником державного, комунального закладу охорони здоров'я та Типові форми контракту з керівником державного, комунального закладу охорони здоров'я, окремо — для закладу, що діє в організаційно-правовій формі державного або комунального некомерційного під-

приємства та — у формі державної або комунальної установи.

Постановою Кабінету Міністрів України «Про умови і розміри оплати праці керівників підприємств, заснованих на державній, комунальній власності, та об'єднань державних підприємств» від 19.05.1999 №859, зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2021 №1334, встановлено порядок визначення посадового окладу керівника закладу охорони здоров'я.

Так, в ході ревізії встановлено, що відповідно до умов контракту керівника КНП із змінами, що діяли з січня 2022 р. визначено, що «За виконання обов'язків, керівнику нараховується заробітна плата в межах фонду оплати праці виходячи з установлених: посадового окладу, що визначається з урахуванням вимог пп. 11 п. 1 постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.1999 №859 «Про умови і розміри оплати праці керівників підприємств, заснованих на державній, комунальній власності, та об'єднань державних підприємств» (зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2021 №1334, надалі — Постанова КМУ №859) за грудень 2021 року».

Підпунктом 11 п. 1 Постанови КМУ №859 визначено, що розмір посадового окладу керівника закладу охорони здоров'я забезпечує співвідношення між середньою заробітною платою медичних працівників та не може перевищувати розмір середньої заробітної плати медичних працівників підприємства більш як на 60% (в редакції зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2021 №1334), яка чинна з 01.01.2022.

Статтею 74 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 №2801-XII визначено, що провадити медичну, фармацевтичну діяльність, надавати реабілітаційну допомогу можуть особи, які мають відповідну спеціальну освіту і відповідають єдиним кваліфікаційним вимогам. Єдині кваліфікаційні вимоги до осіб, які провадять певні види медичної і фармацевтичної діяльності, надають реабілітаційну допомогу, встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

Такі вимоги визначені у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників Вип. 78 «Охорона здоров'я», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29.03.2002 №117 (далі — Довідник 78) і наказі Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження переліку вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, підготовка і отримання звання в яких дають право займатися медичною і фармацевтичною діяльністю» від 25.12.1992 №195.

З огляду на вище викладене, до медичних працівників належать посади професіоналів та фахівців визначених у розділах «Професіонали» та «Фахівці» Довідника 78.

З метою забезпечення державної політики щодо створення та функці-

онування закладів охорони здоров'я і заняття медичною і фармацевтичною діяльністю було затверджено наказ Міністерства охорони здоров'я «Про затвердження переліків закладів охорони здоров'я, лікарських посад, посад фармацевтів, посад фахівців з фармацевтичною освітою, посад професіоналів у галузі охорони здоров'я, посад фахівців у галузі охорони здоров'я, посад професіоналів з вищою немедичною освітою у закладах охорони здоров'я та посад професіоналів з вищою немедичною освітою, залучених до надання реабілітаційної допомоги у складі мультидисциплінарних реабілітаційних команд в закладах охорони здоров'я» від 28.10.2002 №385, яким визначено переліки назв лікарських, провізорських посад та посад молодших спеціалістів з фармацевтичною освітою.

Частиною 1 ст. 27 Закону України «Про оплату праці» визначено, що Порядок обчислення середньої заробітної плати працівника у випадках, передбачених законодавством, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Такий Порядок обчислення середньої заробітної плати затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 №100 і поширюється на підприємства, установи і організації незалежно від форми власності, а також на фізичних осіб — підприємців та фізичних осіб, які в межах трудових відносин використовують працю найманих працівників.

Згідно з пп. «л» п. 1 Порядку №100 цей Порядок обчислення середньої заробітної плати застосовується, зокрема, у інших випадках, коли згідно з чинним законодавством виплати провадяться виходячи із середньої заробітної плати.

Підприємством проведено розрахунок по визначенню посадового окладу генерального директора, зо-

крема розрахунок кількості працівників в еквівалентні повної зайнятості за грудень 2021 р. і розрахунок окладу генерального директора на 2022 р.

Розрахунок кількості працівників в еквівалентні повної зайнятості за грудень 2021 р. проведений відповідно до Інструкції зі статистики кількості працівників, затвердженої наказом Державного комітету статистики України від 28.09.2005 №286 (розрахунком віднесено до медичних працівників лікарський і середній медичний персонал (зокрема, статистик медичний, сестра медична (брат медичний), акушерка (акушер), рентгенлаборанти, лаборанти, фельдшер лаборанти, клінічний лаборант) без порушень.

При цьому розрахунок окладу генерального директора на 2022 р. проведено з порушенням законодавства.

Так, при визначенні середньої заробітної плати медичних працівників за грудень 2021 р., який необхідно було провести виходячи з умов контракту, до розрахунку включено виплати разового характеру, зокрема матеріальна допомога на оздоровлення, а також нарахована у грудні 2021 р. додаткова доплата медичним та іншим працівникам, які надають медичні послуги, пов'я-

зані з наданням медичної допомоги пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 не тільки за грудень, а і за листопад 2021 р., чим порушено абз. 2 п. 3 і пп. «б» п. 4 Розд. III Порядку обчислення середньої заробітної плати, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 №100.

Внаслідок невірного визначення розміру середньої заробітної плати медичних працівників за грудень 2021 р., визначений КНП розмір посадового окладу керівника перевищив розмір середньої заробітної плати медичних працівників підприємства більш як на 60%, що є порушенням умов контракту та пп. 11 п. 1 постанови КМУ №859.

Внаслідок зазначених порушень, допущено завищення розміру посадового окладу генерального директора та ще шість працівників, у яких посадовий оклад формується від окладу керівника (заступники керівника, головний бухгалтер), що призвело до зайвого нарахування та виплати їм заробітної плати за період з 01.01.2022 по 16.12.2023 на загальну суму 2218,14 тис. грн. і, як наслідок, зайвої сплати єдиного соціального внеску на суму 487,99 тис. гривень.

Також, допущено нарахування доплат працівникам на період виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню поширенню, локалізації та ліквідації спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 в період, до часу з запровадження карантину та у невірно розрахованих розмірах, що спричинило зайве нарахування та виплату додаткової доплати до заробітної плати на 61,6 тис. грн. та недоотримання такої доплати іншими працівниками на суму 16,1 тис. гривень.

Крім того, внаслідок встановлення тарифного розряду окремим працівникам у завищеному розмірі та підвищення посадових окладів голів лікарсько-консультативних комісій всупереч умов Колективного договору Підприємством зайво витрачено коштів на оплату праці на 62,7 тис. гривень.

Також протягом ревізійного періоду КНП отримувало з місцевого бюджету кошти на оплату комунальних послуг та енергоносіїв, для забезпечення надання медичних послуг за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, як це передбачено пп. «г» п. 3 ч. 1 ст. 89 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 №2456-VI, із змінами.

Проте, кошти загального фонду бюджету Підприємством використано на оплату за фактично спожиті комунальні послуги та енергоносії, в тому числі і за комунальні послуги спожиті орендарями та при наданні лікарнею платних медичних послуг. При цьому частина надходження відшкодування за спожиті комунальні послуги від орендарів і в складі вартості наданих медичних послуг не направлено на відновлення касових видатків на казначейському рахунку та відповідно не повернуто в повному обсязі до бюджету, чим порушено гл. 9 Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 23.08.2012 №938 і призвело до недоотримання місцевим бюджетом 332,79 тис. гривень.

Ревізією встановлено також інші факти використання коштів в супереч законодавству.

Зокрема, укладання додаткових угод до чотирьох договорів про закупівлю електричної енергії про підвищення ціни за одиницю товару із порушенням норм законодавства (вимог п. 2 ч. 5 ст. 41 Закону України «Про публіч-

ні закупівлі» від 25.12.2015 №922-VIII, ч. 3 ст. 632 Цивільного кодексу України, пп. 2 п. 19 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 №1178), а саме без відповідного обґрунтування коливання ціни товару на ринку, Підприємством за період з 01.03.2021 по 31.01.2024 зайво сплачено за неотриману електроенергію у кількості 315566,14 кВт/год коштів в сумі 1079,2 тис. гривень.

Окрім цього, ревізією встановлено оплату чотирьом підрядникам завищеного обсягу та вартості робіт по капітальному ремонту приміщень Підприємства через невиконання обсягу робіт, невірне застосування норми трудовитрат у розробленій та затвердженій проектно-кошторисній документації, завищення норм списання матеріалів та, відповідно, зайвої оплати витрат на утримання служби замовника (технагляду), внаслідок чого Підприємству завдано матеріальної шкоди на суму 314,67 тис. гривень.

За результатами ревізії керівнику об'єкту контролю надіслано вимоги щодо усунення порушень.

Матеріали ревізії для відповідного реагування передано до правоохоронних органів, про результати ревізії проінформовано орган місцевого самоврядування.

Лілія Бойчук,
заступник начальника
управління — начальник відділу
взаємодії з правоохоронними
органами Управління Західного офісу
Держаудитслужби
в Чернівецькій області

ПРАВОВІ ОСНОВИ ВІДЧУЖЕННЯ АБО ВИЛУЧЕННЯ МАЙНА

Міністерство оборони затвердило Порядок погодження рішень військового командування про примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного стану

З початку повномасштабного військового вторгнення російської федерації на територію нашої держави, введено воєнний стан. Дія такого правового режиму в державі передбачає можливість обмеження деяких прав громадян, зокрема, гарантоване законодавством право власності, шляхом примусового відчуження та вилучення майна у його власників для потреб держави.

Питання примусового відчуження або вилучення майна в умовах військового стану регулюється ст. 41 Конституції України. Крім того, законодавча основа для відчуження майна в умовах воєнного або надзвичайного стану закладена у ч. 2 ст. 353 Цивільного кодексу України. Там же згадується про наступне відшкодування його вартості.

Також, основу для відчуження майна вносить п. 4 ст. 8 Закону

України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 №389-VIII (Закон №389-VIII). За ним, у разі дії правового режиму воєнного стану, військове командування разом із військовими адміністраціями можуть самостійно або з органами місцевої влади здійснювати такий захід, як примусово відчужувати майно в установленому законом порядку та видавати про це відповідні документи встановленого зразка.

Сам же механізм передачі, примусового відчуження або вилучення майна у юридичних і фізичних осіб для потреб держави в умовах воєнного стану визначений Законом України «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану» від 17.05.2012 №4765-VI (далі — Закон №4765).

Отже, примусове відчуження майна полягає у позбавленні власника права власності на індивідуально визначене майно, що перебуває у приватній або комунальній власності, та яке переходить у власність держави для використання в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану за умови попереднього або наступного повного відшкодування його вартості.

Можуть бути вилучені індивідуально визначені активи, такі як транспорт, обладнання, нерухомість.

Вилучення майна, на відміну від примусового відчуження — це позбавлення державних підприємств, державних господарських об'єднань права господарського відання або оперативного управління індивідуально визначеним державним майном з метою його передачі для потреб держави в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану. Вилучення здійснюється без відшкодування вартості.

Компенсація вартості майна, яке відчужується, можлива в двох варіантах:

- попереднє повне відшкодування має бути до підписання акта про примусове відчуження (ч. 1 ст. 10 Закону №4765).
- наступне повне відшкодування здійснюється впродовж п'яти наступних бюджетних періодів після скасування режиму воєнного стану (ч. 2 ст. 10 Закону №4765).

Правила отримання такої компенсації визначені у Порядку розгляду заяв та здійснення виплат для наступної повної компенсації за майно, примусово відчужене в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 31.12.2012 №998 (постанова КМУ від 31.10.2012 №998).

Примусове відчуження в режимі військового стану здійснюється за

рішенням військового командування (визначено у ч. 1 ст. 3 Закону №389-VIII), погодженому з місцевими адміністраціями. У місцевостях, де ведуться бойові дії, примусове відчуження майна провадиться за рішенням військового командування без узгодження з місцевими органами влади.

Примусове відчуження (або вилучення) майна, яке використовується чи може використовуватися для забезпечення діяльності підприємств оборонно-промислового комплексу (ОПК) України здійснюється якщо дотримуються такі умови є:

- загроза тимчасової окупації території, на якій перебуває майно та, як наслідок, переривання функціонування майна;
- межі такої території розташовані на відстані не більше 30 км від району ведення бойових дій або від тимчасово окупованої території;
- відповідне рішення РНБО.

Під час примусового відчуження або вилучення майна має бути оформлений спеціальний Акт про примусове відчуження або вилучення майна. Він має стандартну форму, яку затверджує Кабінет Міністрів України (ч. 1 ст. 7 Закону №4765). Його бланк можна знайти у Додатку до постанови КМУ від 31.10.2012 №998. Оформлення цього документа, а також оплатою витрат на оцінку майна, що відчужується, має здійснювати військове командування за рахунок коштів держбюджету (ч. 3 ст. 10 Закону №4765).

У такому акті обов'язково має бути зазначено (згідно з абз. 2 ч. 1 ст. 7 Закону №4765):

- назва військового командування та органу, що погодив рішення про примусове відчуження або вилучення майна;
- відомості про власника (власників) майна, за яким (якими) було закріплено майно;

- відомості про документ, що встановлює право власності на майно (у разі наявності);
- опис майна, достатній для його ідентифікації. Для нерухомого майна, наприклад реєстраційний номер транспортного засобу, марка, модель, рік випуску, для нерухомого майна — відомості про місцезнаходження (адреса);
- сума виплачених коштів (у разі попереднього повного відшкодування вартості майна).

У разі примусового відчуження майна до акту додається документ, що містить висновок про вартість майна станом на дату його оцінки. Оцінка майна проводиться суб'єктами оціночної діяльності. У разі неможливості їх залучення — така оцінка проводиться органами державної влади або органами місцевого самоврядування за погодженням із власником майна. У разі відмови або відсутності власника майна зазначені органи мають право проводити таку оцінку самостійно. Розмір оцінки може бути оскаржено в суді.

Акт про примусове відчуження або вилучення майна підписується власником майна та уповноваженими особами військового командування та органу, який погодив рішення про примусове відчуження майна, та скріплюється печатками

військового командування та (або) зазначених органів.

Право державної власності на майно виникає з дати підписання акта.

Попереднє повне відшкодування вартості примусово відчуженого майна здійснюється на підставі документа, що містить висновок про вартість майна на дату його оцінки, яка проведена у зв'язку з прийняттям рішення про його примусове відчуження.

Для отримання наступної повної компенсації колишній власник після закінчення війни звертається до територіального центру комплектування та соціальної підтримки (ТЦК і СП) за місцем вилучення майна із заявою, до якої додаються акт та документ, що містить висновок про його вартість.

За результатами розгляду заяви оформляється висновок щодо здійснення виплат компенсації. Виплата повної компенсації провадиться органами, які ухвалили рішення про примусове відчуження майна, у порядку черговості оформлення висновків за рахунок і в межах коштів, передбачених у державному бюджеті.

Наказом №685 від 14.10.2024 Міноборони затвердило Порядок погодження рішень військового командування про примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного стану (Порядок).

Відповідно до Порядку Головне управління земель оборони та фондів Міністерства оборони України (Головне управління) визначено органом, який погоджує рішення військового командування про примусове відчуження або вилучення майна у зв'язку із запровадженням та виконанням заходів правового режиму воєнного стану.

Порядком визначено механізм погодження визначеним Міноборони органом військового управління рі-

шень військового командування про примусове відчуження та вилучення майна в умовах правового режиму воєнного стану, організації обліку та звітності щодо такого майна, а також оформлення висновків про здійснення виплат для наступної повної компенсації за майно.

Визначено, що рішення про примусове відчуження або вилучення оформлюють письмовим наказом військового командування, у якому обов'язково зазначається:

- опис майна, достатній для його ідентифікації;
- відомості щодо його власника.

Для визначення потреб держави рішення про примусове відчуження або вилучення перед направленням на погодження до Головного управління попередньо погоджується:

- прийняті командувачами (начальниками) органів військового управління, командирами з'єднань, військових частин Збройних Сил України — з відповідною центральною службою забезпечення Збройних Сил (з Центральним управлінням інженерно-інфраструктурного забезпечення Командування Сил логістики ЗСУ — щодо нерухомого майна);
- прийняті командувачами (начальниками) органів військового управління, командирами з'єднань, військових частин Держспецтрансслужби, розвідувального органу Міноборони, інших утворених відповідно до законів України військових формувань — з центральною службою забезпечення Держспецтрансслужби, розвідувального органу Міноборони, інших утворених відповідно до законів України військових формувань.

Рішення про примусове відчуження або вилучення, прийняті Головнокомандувачем Збройних Сил, на-

чальником Генерального штабу ЗСУ, керівником розвідувального органу Міноборони, Головою Адміністрації Держспецтрансслужби, керівниками інших утворених відповідно до законів України військових формувань, на попереднє погодження службами забезпечення не направляються.

Для погодження рішення про примусове відчуження або вилучення військового командування подає до Головного управління службовий лист із обґрунтуванням необхідності відчуження або вилучення, зазначенням найменування майна, що відчужується (вилучається), його основних характеристик, якісних та кількісних показників, відомостей про власника, інформації про право власності, наявність обтяжень чи обмежень стосовно розпорядження майном, потреби у відповідному майні згідно зі штатом, таблицями до штату та відповідними нормами забезпечення.

Розвідувальний орган Міноборони для погодження рішення про примусове відчуження або вилучення подає до Головного управління службовий лист із зазначеною інформацією з урахуванням ст. 46 Закону «Про розвідку».

Рішення про примусове відчуження або вилучення, прийняті Головнокомандувачем Збройних Сил України, начальником Генерального штабу ЗСУ, Головою Адміністрації Держспецтрансслужби, керівником розвідувального органу Міноборони, Командувачем об'єднаних сил ЗСУ, командувачами видів та окремих родів військ (сил) ЗСУ, командувачами (начальниками) органів військового управління, командирами з'єднань, військових частин ЗСУ, Держспецтрансслужби та розвідувального органу Міноборони направляються на погодження безпосередньо до Головного управління.

Рішення про примусове відчуження або вилучення, прийняті керівниками інших утворених відповідно до законів України військових формувань, направляються до Міноборони для погодження з Головним управлінням.

Після надходження документів Головне управління перевіряє їх повноту та відповідність вимогам, аналізує обґрунтованість та у випадку відсутності підстав для відмови погоджує таке рішення протягом п'яти календарних днів з дня надходження таких документів.

Головне управління відмовляє у погодженні рішення про примусове відчуження або вилучення у випадках:

- невідповідності поданих документів вимогам;
- подання недостовірної інформації;
- якщо прийняте рішення про примусове відчуження або вилучення є таким, що не відповідає доведеним потребам держави.

З метою об'єктивного погодження рішення про примусове відчуження або вилучення Головне управління має право:

- витребувати у військового командування додаткову інформацію та документи;
- перевіряти достовірність поданої інформації та документів;
- у разі необхідності уточнення інформації продовжувати строк роз-

гляду поданих документів на строк не більше 10 календарних днів.

За результатами розгляду поданих документів письмовий висновок Головного управління про погодження або відмову у погодженні рішення про примусове відчуження або вилучення протягом п'яти календарних днів з дня надходження цих документів направляється Головним управлінням військовому командуванню, яке прийняло таке рішення.

Проведення незалежної оцінки майна, яке підлягає примусовому відчуженню, складання акта про примусове відчуження або вилучення майна, а також примусове відчуження або вилучення майна до погодження Головним управлінням рішення про примусове відчуження або вилучення не допускається.

Протягом трьох календарних днів з дня надходження від Головного управління погодженого рішення про примусове відчуження або вилучення військовим командуванням складається акт у чотирьох примірниках.

Протягом трьох днів з дня підписання власником майна або його законним представником, уповноваженими особами військового командування та Радою Міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, районною, Київською чи Севастопольською міськими державними адміністраціями або виконавчим органом відповідної місцевої ради, що погодила рішення про примусове відчуження або вилучення, акт направляється військовим командуванням Головному управлінню для підписання його керівником не пізніше наступного робочого дня після надходження акта.

Не пізніше наступного робочого дня з дня підписання керівником Головного управління чотири примірники акта повертаються Головним

управлінням військовому командуванню.

Підписаний примірник акта є підставою для взяття Головним управлінням відчуженого або вилученого майна на оперативний облік.

Протягом одного дня після отримання військовим командуванням підписаних керівником Головного управління примірників акта, вони направляються особі, в якій відчужено або вилучено майно, та іншим органам.

Головне управління організовує облік наданих висновків про погодження примусового відчуження або вилучення майна.

Посадова особа військового командування, яка прийняла рішення про примусове відчуження або вилучення, забезпечує повноту та достовірність оприбуткування відчуженого або вилученого майна.

Головне управління веде оперативний облік примусово відчуженого або вилученого майна на підставі складених військовим командуванням актів та наданої інформації.

Для забезпечення моніторингу примусового відчуження або вилучення майна в системі Міноборони, Генеральний штаб ЗСУ, Держспецтрансслужба, органи військового управління, установи, заклади та військові частини безпосереднього підпорядкування Міноборони щокварталу подають до Головного управління інформацію щодо примусово відчуженого та вилученого майна, яке перебуває на обліку.

Висновок про здійснення виплат для наступної повної компенсації за майно, відчужене в умовах правового режиму воєнного стану за результатами розгляду заяв осіб, зазначених у ст. 9 Закону №4765, оформлюється ТЦК і СП за місцем відчуження майна.

ТЦК та СП щомісячно до п'ятого числа надають (за попередній місяць)

до Головного управління завірені у встановленому законодавством порядку копії висновків.

Головне управління забезпечує узагальнений облік всіх наданих ТЦК та СП висновків, складених у системі Міноборони.

Слід зазначити, що враховуючи повномасштабну агресивну війну, яку російська федерація розв'язала і веде проти України та Українського народу з порушенням норм міжнародного права, вчиняючи злочини проти людства, Верховна Рада України прийняла Закон України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів» від 03.03.2022 №2116-IX (Закон №2116-IX), який визначає правові засади примусового вилучення з мотивів суспільної необхідності (включаючи випадки, за яких це настійно вимагається військовою необхідністю) об'єктів права власності російської федерації як держави, яка почала повномасштабну війну проти України, та її резидентів.

Проведення примусового вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів здійснюється з мотивів суспільної необхідності (включаючи випадки, за яких це настійно вимагається військовою необхідністю) та ґрунтується на принципах законності, прозорості, об'єктивності, відповідності меті, стратегічної важливості та ефективності.

Примусове вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів здійснюється без будь-якої компенсації (відшкодування) їх вартості, враховуючи повномасштабну агресивну війну, яку російська федерація розв'язала і веде проти України та Українського народу (ст. 2 Закону №2116-IX).

Може бути вилучено будь-яке без виключення майно російської федерації або її резидентів на території України. Зокрема, рухоме і нерухоме майно, кошти, вклади у банках, цінні папери, корпоративні права, інше майно (активи), що знаходяться (зареєстровані) на території України та безпосередньо або через афілійованих осіб належать Російській Федерації та її резидентам.

Рішення про примусове вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів приймається Радою національної безпеки і оборони України та вводиться в дію указом Президента України.

Проект рішення про примусове вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів до Ради національної безпеки і оборони України вноситься Кабінетом Міністрів України. Проект рішення повинен містити:

- перелік об'єктів права власності російської федерації та її резидентів, що підлягають примусовому вилученню;
- ідентифікацію (місцезнаходження, реєстрацію тощо) об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів;
- найменування осіб, об'єкти права власності яких підлягають примусовому вилученню;
- строки проведення примусового вилучення кожного об'єкта;

- інші положення, визначені Законом «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів» від 03.03.2022 №2116-IX.

Не пізніше як у шестимісячний строк після скасування чи завершення воєнного стану в Україні указ Президента України, яким введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України про примусове вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів, підлягає затвердженню Верховною Радою України шляхом прийняття відповідного закону (ст. 3 Закону №2116-IX).

Примусово вилучені відповідно до цього Закону об'єкти права власності російської федерації та її резидентів (крім коштів та корпоративних прав держави у статутних капіталах банків, що перебувають у процедурі ліквідації відповідно до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», а також державних облігацій України та державних деривативів) за рішенням Кабінету Міністрів України передаються:

- у господарське відання на тимчасовій основі спеціалізованим державним підприємством, установам, організаціям та (або) господарським товариствам, у статутному капіталі яких більше 50% акцій (часток) належать державі;
- в управління суб'єктам господарювання, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких належать державі, шляхом укладення договору управління майном у порядку, визначеному КМУ.

Примусово вилучені відповідно до Закону №2116-IX об'єкти права власності російської федерації та її резидентів у вигляді коштів зараховуються до Державного бюджету

ту України та спрямовуються до фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

Примусово вилучені відповідно до цього Закону об'єкти права власності російської федерації та її резидентів у вигляді державних облігацій України та державних деривативів підлягають переказу (зарахуванню) на рахунок у цінних паперах Мінфіну для подальшого погашення та анулювання. Кошти від погашених та анульованих державних облігацій України та державних деривативів, а також нараховані як дохід за державними облігаціями України та державними деривативами до моменту їх погашення та анулювання, перераховуються до Державного бюджету України та спрямовуються до фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

Ухвалення судових рішень про забезпечення позову не зупиняє дії рішення органу державної влади, пов'язаного з примусовим вилученням в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів, та не є підставою для зупинення процесу реєстрації речових прав.

Об'єкти права власності російської федерації та її резидентів, реєстрація права власності на які не вимагається відповідно до закону, переходять у власність держави з дня введення в дію указом Президента України рішення Ради національної безпеки і оборони України про примусове вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів.

Борги державних підприємств, установ та організацій України та (або) господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50% акцій (часток) належать державі, права вимоги яких були примусово вилучені відповідно до цього Закону як об'єкти права власності російської федерації та її резидентів, вважаються погашеними з дня набрання чинності законом України, яким затверджено указ Президента України про введення в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України про примусове вилучення відповідних об'єктів права власності російської федерації та її резидентів (ст. 4 Закону №2116-IX).

Отже, відчуження або вилучення, навіть за умов війни, не може бути свавільним, процедура погодження відчуження та вилучення майна на потреби держави вдосконалена і відбувається на підставі обґрунтовано прийнятих рішень уповноваженого органу військового управління.

Лариса Коник,

*начальник відділу контролю в галузі оборони, в правоохоронних органах та органах влади
Управління Північно-східного офісу
Держаудитслужби
в Полтавській області*

Олександр Черніков,

головний державний фінансовий аудитор Департаменту контролю в галузі оборони, в правоохоронних органах та органах влади

ЧИ ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ КОШТАМИ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ?

Економіка — це мистецтво задовольняти безмежні потреби за допомогою обмежених ресурсів

Відповідно до законодавства України всі місцеві бюджети є самостійними, що забезпечується закріпленням за ними відповідних джерел доходів бюджету, правом місцевих органів влади визначати напрямки використання бюджетних коштів, самостійно та незалежно розглядати та затверджувати відповідні місцеві бюджети. Бюджети об'єднаних територіальних громад мають прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом. Тож місцеві бюджети — це спільний результат роботи державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, інших юридичних осіб та їх посадових осіб, фізичних осіб — підприємців.

В умовах воєнного стану економіка є нестабільною. Військові дії призводять до значних економічних втрат і негативно впливають на місцеві бюджети, що зумовлює внесення коректив в обсяг планування їх-

ньої дохідної частини й, відповідно, зміну пріоритетів спрямування фінансових ресурсів.

Особливості планування, напрямки використання та ефективність управління бюджетом Жашківської громади за період 2021–2024 рр. було досліджено під час державного фінансового аудиту даної громади, який працівники Управління Північного офісу Держаудитслужби в Черкаській області провели відповідно до плану роботи служби на III квартал 2024 р.

Проведеним аналізом формування дохідної та видаткової частин бюджету було виявлено фінансові проблеми, що несуть тривожний сигнал для місцевого самоврядування. Це не просто звіт із цифрами, це історія про втрачені можливості, невикористаний потенціал і виклики, що потребують сміливих рішень. Разом із проблемами аудит виявив і резерви, здатні перетворити ситуацію на

краще. І це вже не просто статистика, а реальний шанс для громади, яка може знайти в цих даних натхнення до дії.

ПРОБЛЕМИ З ОРЕНДНИМИ СТАВКАМИ ТА ПОДАТКОВОЮ ПОЛІТИКОЮ

Земля — це не лише джерело доходів, а справжній скарб громади. Проте він, здається, частково лишається прихованим у бюрократичній інертності. Зокрема, в третині чинних договорів оренди земельних ділянок залишається ставка 3–5 %, тоді як рішенням сесії затверджена ставка 10 %

Метою будь-якого нормативного акта є регулювання певних відносин у суспільстві. Водночас мета підзаконних нормативних актів, які видаються органами місцевого самоврядування на виконання законів України, — визначити порядок і способи реалізації законодавчої норми. Тож рішення, прийняті органами місцевого самоврядування, є обов'язковими для виконання на тій території, на яку поширюється компетенція даного органу.

Невжиття заходів щодо приведення у відповідність орендних ставок — це недоотримання надходжень до бюджету близько 16,7 млн грн та, як наслідок, зменшення видатків на бюджетну сферу та соціальні напрямки. Тож виконання рішень не лише забезпечить додаткові надходження до бюджету, але й підкреслить важливість справедливого використання спільних ресурсів.

Ще одним суттєвим недоліком є використання суб'єктами господарювання земельних ділянок без юридичного оформлення, в результаті чого громада не отримує жодної копійки. У випадку Жашківської громади йдеться про втрату 56,5 тис. грн.

Те, що могло б наповнити бюджет, натомість залишило громаду без необхідних ресурсів.

Питання земельних ресурсів є не лише економічним, а й соціальним. Прозоре використання землі може стати інструментом для залучення інвесторів, створення нових робочих місць та розвитку місцевої інфраструктури. Крім того, це підвищує рівень довіри мешканців до влади.

Тривожним залишається питання визначення розміру податку на нерухомість для юридичних осіб. Мінімальна ставка у 0,2% виглядає як запрошення для підприємств користуватися перевагами, не думаючи про внесок у спільне благо. Необхідно враховувати конкуренцію між громадами. У сусідніх громадах ставки вищі, а це означає, що втрачаються не лише гроші, але й репутація ефективного управління. Підняття ставок може стати сигналом для бізнесу про серйозність намірів місцевої влади.

Встановлення справедливої ставки (у порівнянні з сусідніми громадами) у 0,5% дало б громаді додаткові 4,5 млн грн. Чому б не зробити цей крок і не використати ці кошти для створення нових можливостей для мешканців?

НАДМІРНІ ВИТРАТИ У СФЕРІ ОСВІТИ

Основним джерелом видатків на освіту є державний і місцеві бюджети. Зважаючи на нові виклики, що постали перед освітою, виникла потреба адаптувати освітній процес до цих умов. Аналіз фінансування освіти з загального фонду бюджету вказує на значне скорочення видатків. Тож завдання громади — змінити підхід до фінансування галузі.

Водночас результати державного фінансового аудиту засвідчили використання у неефективний спосіб

14,5 млн грн освітньої субвенції, які були спрямовані протягом 2021–2024 рр. на утримання додаткових педагогічних ставок внаслідок утримання малокомплектних класів у навчальних закладах.

Недотримання при складанні штатних розписів балансу між робочим навантаженням на штатну одиницю та економічною доцільністю змісту запланованої чисельності працівників, відсутність контролю при ухваленні рішення щодо кадрових питань, зокрема щодо впорядкування зайнятості працівників, призвело до неефективних (додаткових) витрат на здійснення доплат до мінімального страхового внеску в сумі 2,4 млн грн і стало наслідком штучного завищення фонду оплати праці.

Також аудиторською групою проаналізовано ряд прийнятих управлінських рішень щодо залучення сторонніх суб'єктів господарювання до надання послуг з забезпечення теплопостачання приміщень закладів освіти замість використання власних котелень та встановлено, що дані зміни негативно вплинули на бюджет і призвели до економічних втрат на суму 10,6 млн грн. Отже, вибір на користь зовнішніх поставальників виглядає як короткозоре

рішення, яке не враховує довгострокових перспектив.

Крім того, прийнятті органом місцевого самоврядування рішення щодо затвердження приватному суб'єкту господарювання тарифу на послуги з теплопостачання без врахування реальної вартості складових витрат, спричинили зайві виплати коштів за послуги на суму близько 0,2 млн гривень.

Окрім зазначеного, під час проведення ревізії у Відділі освіти встановлено фінансових порушень на суму понад 5,9 млн грн. Це порушення, пов'язані з нецільовим використанням коштів освітньої субвенції, недотриманням законодавства при закупівлі товарів і послуг, обліком та списанням матеріальних цінностей, проведенням зайвих виплат внаслідок завищення обсягу та вартості виконаних ремонтно-будівельних робіт, фінансуванням коштом місцевого бюджету видатків на харчування дітей (учнів) у закладах освіти, які мають здійснюватися коштом спеціального фонду (батьківської плати) тощо. Результатами всіх цих порушень стало використання коштів поза контролем громади.

ПРОБЛЕМИ В ЧАСТИНІ СПІВПРАЦІ ГРОМАД

Ефективне управління місцевими бюджетами є ключовим чинником для забезпечення стабільного розвитку територіальних громад. Проте проблема недостатньої співпраці між громадами, зокрема в частині залучення трансфертів з інших місцевих бюджетів за надані послуги, може створювати серйозні фінансові виклики.

Зокрема відсутність чітких домовленостей між громадами щодо механізмів відшкодування витрат за надання медичних послуг жителям

інших територіальних громад призвела до додаткового навантаження на бюджет Жашківської міської територіальної громади на суму понад 1,3 млн гривень.

Це показує, як недосконалість координації між органами місцевого самоврядування може обмежувати фінансову спроможність окремих громад та, як наслідок, громади, які надають послуги, змушені надміру витратити кошти власного бюджету, які можна було б спрямувати на покращення медичного обслуговування місцевих мешканців.

Контрольним заходом встановлено ряд фактів, що засвідчили наявність проблемних питань в частині управління та контролю за бюджетними процесами, зокрема:

- одержувачем коштів місцевого бюджету було використано понад 4,6 млн грн, виділених із бюджету громади, на придбання основного засобу, що не відповідав визначеному у рішенні про бюджет. Так, кошти, які були виділені КП «Жашківське ВУЖКГ» на придбання телескопічного автопідйомника конкретної марки та моделі, були спрямовані на придбання основного засобу зовсім іншої моделі;
- головні розпорядники бюджетних коштів взяли на себе фінансові зобов'язання на загальну суму 3,7 млн грн, не маючи відповідних бюджетних асигнувань. Зокрема, відділом освіти Жашківської міської ради, КНП «Жашківська БПЛ» неодноразово укладались договори зі сторонніми суб'єктами господарювання, предметами яких є виконання ряду ремонтно-будівельних робіт та постачання обладнання в той час, як рішення про виділення коштів з бюджету територіальної громади приймалось пізніше;
- місцевим фінансовим органом доходи за встановлення особистих

строкових сервітутів, які згідно з Бюджетним кодексом підлягають зарахуванню до загального фонду, були зараховані до спеціального фонду в сумі майже 1,8 млн гривень.

Також недостатній рівень контролю з боку органу місцевого самоврядування за порядком видалення зелених насаджень на території громади, проведення точного розрахунку кількості утвореної деревини, яка б могла надалі використовуватися в господарстві, призвів до втрат розрахунково на суму близько 0,6 млн гривень.

Отже, якщо говорити про виклики бюджету, то ніколи кошти місцевого бюджету не забезпечували реалізацію в повному обсязі усіх повноважень, а тому чим більше фінансових ресурсів з'являється, тим більше можливостей їх використання задля розвитку та задоволення потреб громадян. Тож під час аудиту за результатами проведеної оцінки у структурі доходів місцевого бюджету і в складі профінансованих програм аудиторі надали пропозиції щодо заходів поліпшення та доцільності змін в управлінні коштами громади.

Сподіваємось що відповідальне управління дозволить перетворити потенціал на реальні здобутки.

Оксана Довганюк,
заступник начальника
управління — начальник відділу
контролю у галузі освіти, науки,
спорту та інформації Управління
Північного офісу Держаудитслужби
в Черкаській області

Вячеслав Тіхонов,
начальник відділу контролю за
місцевими бюджетами Управління
Північного офісу Держаудитслужби
в Черкаській області

УРЯДОВИЙ БЮЛЕТЕНЬ

ЗМІНИ ДО ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 29 ГРУДНЯ 2023 РОКУ № 1409 «ПИТАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ НА ОСНОВІ КЛАСИФІКАЦІЇ ПОСАД У 2025 РОЦІ»

Двадцять дев'ятого січня 2025 року набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 28 січня 2025 року № 87, якою внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2023 року № 1409 «Питання оплати праці державних службовців на основі класифікації посад у 2025 році».

Актом Уряду затверджено схему посадових окладів на посадах державної служби з урахуванням сімей і рівнів посад, юрисдикції та типів органів сектору безпеки і оборони (крім Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ), обласних та окружних прокуратур, а також Пенсійного фонду України у 2025 році.

Керівникам державних органів доручено забезпечити подання Міністерству фінансів щомісяця до 10 числа інформацію про фактичні видатки на оплату праці за визначеною Міністерством фінансів формою.

Водночас, визнано такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 22 листопада 2024 року № 1335 «Деякі питання оплати праці державних службовців органів сектору безпеки і оборони України, обласних та окружних прокуратур у 2024 році на період воєнного стану».

Ця постанова застосовується з 1 січня 2025 року.

ЗМІНИ ДО ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 29 СЕРПНЯ 2002 Р. № 1302

Четвертого лютого 2025 року набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 2025 року № 103, якою внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2002 року № 1302 «Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади».

Встановлено, що Порядок інформаційного та технічного супроводження Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та Положення про програмний засіб для створення офіційних веб-сайтів державних органів «Конструктор веб-сайтів державних органів» затверджується

Державними секретарем Кабінету Міністрів України.

Секретаріату Кабінету Міністрів України доручено:

- забезпечити модернізацію, розвиток, адміністрування та функціонування Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та програмного засобу для створення офіційних веб-сайтів державних органів «Конструктор веб-сайтів державних органів»;
- розміщення в центрі обробки даних Секретаріату Кабінету Міністрів України офіційних веб-сайтів, створених за допомогою зазначеного програмного засобу;
- доведення до відома міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, обласних та Київської міської державних адміністрацій (військових адміністрацій) інформації про можливості створення своїх офіційних веб-сайтів за допомогою зазначеного програмного засобу, із їх розміщенням у центрі обробки даних Секретаріату Кабінету Міністрів України.

ПЛАН ПРІОРИТЕТНИХ ДІЙ УРЯДУ НА 2025 РІК

Кабінет Міністрів України розпорядженням від 18 лютого 2025 року № 131 затвердив План пріоритетних дій Уряду на 2025 рік.

План складається із завдань та заходів, що конкретизують шляхи досягнення цілей і пріоритетів Кабінету Міністрів України та стосуються:

- завдань, спрямованих на розв'язання суспільно важливих проблем, спричинених збройною агресією РФ проти України, та виконання яких є необхідним для відновлення України у період воєнного стану та у післявоєнний період;
- необхідності виконання міжнарод-

но-правових зобов'язань України, які потребують прийняття рішень Уряду, зокрема, у сфері європейської інтеграції, у тому числі з урахуванням Звіту про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2024 року, опублікованого 30 жовтня 2024 року, та скринінгових звітів за підсумками двосторонніх зустрічей Україна — ЄС у межах переговорного процесу про вступ України до ЄС, а також в рамках співпраці з Міжнародним валютним фондом;

- виконання запланованих завдань (кроків) Плану України (ініціатива Європейського Союзу «Ukraine Facility»), схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 року № 244;

Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік;

- необхідності наближення членства в ОЕСР, зокрема приєднання до правових інструментів та органів ОЕСР;
- досягнення Цілей сталого розвитку.
- Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади доручено забезпечити:
- виконання плану дій в межах видатків, передбачених у державному бюджеті на відповідний рік, а також за рахунок міжнародної технічної допомоги, інших джерел, не заборонених законодавством;
- приведення планів роботи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади у відповідність із планом дій;
- розроблення у двотижневий строк деталізованих заходів, якими передбачатиметься поетапне виконання завдань (кроків), визначених планом дій, та внесення їх до електронної системи моніторингу і контролю його виконання на єдиному веб-порталі електронного урядування.

Науково-виробничий журнал
«Фінансовий контроль»
є засобом масової інформації, в якому друкуються офіційні,
науково-виробничі, нормативні виробничо-практичні
та інформаційні матеріали Державної аудиторської служби
України та авторів з інших органів державної влади,
наукових організацій і закладів
вищої освіти України та з-за кордону

(044)-468-21-47
fincontrolnew.com.ua
dficontrol@ukr.net

9 786177 228874